

S-DU PAO-LO SIA PEH KO-LONG-TO

NYING DI-IH-FONG SHÜ-SING. 使徒保罗

写拨哥林多人第一封书信

1K. I.

VONG Jing-ming-go ts-i dziao-læ tso Yiæ-su Kyi-toh-go s-du Pao-lo, teng hyüong-di Sô-di-nyi,² mōng-mōng Ko-ling-to di-fōng Jing-ming-go kyiao-we, ziu-z dzæ-ü Kyi-toh Yiæ-su sô tseng-ky'i, be dziao-læ tso sing-du go; wa-yiu væn-pah, læ ze-bin soh-go u-sen, gyiu ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go ming-deo cü-kwu; (Gyi feh tæn-tsih z ah-lah-go Cü, yia z gyi-lah-go Cü:)³ Dæn-nyün Jing-ming ah-lah T'in-Vu, teng Cü Yiæ-su Kyi-toh, s-lôh eng-we bing-en peh ng-lah.

奉神明个旨意召来做耶稣基督个使徒保罗，等兄弟所提尼，²望望哥林多地方神明个教会，就是在于基督耶稣所尊起，被召来做圣徒个；还有凡百，来随便啥个鸟碎，求阿拉主耶稣基督个名头主顾；（其弗单只是阿拉个主，也是其拉个主。）³但愿神明阿拉天父，等主耶稣基督，赐落恩惠平安拨尔拉。

⁴ NGÔ we-leh ng-lah z-djōng zia-zia ngô-go Jing-ming, ziu-z we-leh Jing-ming-go eng-we dzæ-ü Kyi-toh Yiæ-su sô s-peh ng-lah go; ⁵ ing-we ng-lah dzæ-ü Gyi yiang-yiang tu fu-tsoh, yiu yiang-yiang k'eo-dzæ yiang-yiang cü-sih; ⁶ tsing-ziang Kyi-toh-go te-tsing zin-deo læ ng-lah-go cong-nyiang k'ao-jih-de: ⁷ z-ka ng-lah ih-ngæn feh ky'üih-siao soh-go eng-s, læ-tih teng-dæ ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh hyin-c'ih-læ. ⁸ Gyi yia we kyin-kwu ng-lah tao ti, s-teh ng-lah læ ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go nyih-ts m-kao hao p'i-bing. ⁹ Jing-ming z sing-jih-go; z Gyi dziao ng-lah læ, hao teng Gyi Ng-ts Yiæ-su Kyi-toh ah-lah-go Cü dô-kô yiu-veng.

⁴ 我为了尔拉时常谢谢我个神明，就是为了神明个恩惠在于基督耶稣所赐拨尔拉个；⁵ 因为尔拉在于其样样都富足，有样样口才样样知识；⁶ 正像基督个对证前头来尔拉个中央靠实了。⁷ 是介尔拉一眼弗缺少啥个恩赐，来的等待阿拉主耶稣基督显出来。⁸ 其也会坚固尔拉到底，使得尔拉来阿拉主耶稣基督个日子呒告好批评。⁹ 神明是信实个。是其召尔拉来，好等其儿子耶稣基督阿拉个主大家有份。

¹⁰ NGÔ t'ôh ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go ming-deo ky'ün-ky'ün ng-lah, hyüong-di, iao ng-lah kông shih-wô tu siang-dong, m-nao yiu feng-k'æ z-ken, tsong iao tso-yiang sing-siang tso-yiang i-s 'eh-r-we-ih.

¹¹ Ing-we Keh-læ *oh-li* yiu nying pô ng-lah hyüong-di z-ken læ kao-su ngô, wô-ng-lah cong-nyiang yiu tsang-leng. ¹² Ngô z kông-tao ng-lah kôh-nying sô læ-tih wô, “Ngô z joh-ü Pao-lo go;” “Ngô z joh-ü Üô-po-lo go;” “Ngô z joh-ü Kyi-fah go;” “Ngô z joh-ü Kyi-toh go.”

¹⁰ 我托阿拉主耶稣基督个名头劝劝尔拉，兄弟，要尔拉讲说话都相同，呒得好有分开事干，总要做样心想做样意思合而为一。¹¹ 因为革来屋里有人把尔拉兄弟事干来告诉我，话尔拉中央有争论。

¹² 我是讲到尔拉各人所来的话，「我是属于保罗个；」 「我是属于亚波罗个；」 「我是属于矶法个；」 「我是属于基督个。」

¹³ Kyi-toh z feng-k'æ-de ma? Pao-lo næn-dao t'i ng-lah ting læ jih-z-kô de ma? Ng-lah ziu si-li næn-dao z vong Pao-lo-go ming-deo ma? ¹⁴ Ngô zia-zia Jing-ming, djü-leh Keh-li-z-pu teng Kyüô-yiu ts-nга, ngô m̄-teh teng ng-lah bih-nying 'ang si-li ko; ¹⁵ sæn-leh nying-kô wô ngô ts'ô zi-go ming-deo 'ang si-li. ¹⁶ Wa-yiu Z-di-fæn keh-kô ngô yia 'ang si-li ko-de: feh-tsiao wa-yiu teng bih-nying 'ang si-li ko m, ngô tao kyi-feh-ky'i.

¹³ 基督是分开了吗？保罗难道替尔拉钉来十字架了吗？尔拉受洗礼难道是奉保罗个名头吗？¹⁴ 我谢谢神明，除了革利土布等迦犹之外，我呒得等尔拉别人行洗礼过；¹⁵ 省勒人家话我差自个名头行

洗礼。¹⁶ 还有土提反箇家我也行洗礼过了。弗照还有等别人行洗礼过呢，我倒记弗起。

¹⁷ Ing-we Kyi-toh feh-z ts'a ngô læ 'ang si-li, z ts'a ngô læ djün foh-ing: yia feh iao yüong ts'ong-ming shih-wô, k'ong-p'ô Kyi-toh-go jih-z-kô iao lôh-k'ong. ¹⁸ Keh jih-z-kô-go dao-li, dziu mih-vông cü-kwu k'en-læ, z nyü-beng-go; dziu ah-lah teh-kyiu cü-kwu k'en-læ, z Jing-ming-go neng-ken. ¹⁹ Ing-we yiu sia-tih, wô, “Ngô we mih-diao ts'ong-ming cü-kwu-go ts'ong-ming, we fi-diao yiu kyin-sih cü-kwu-go kyin-sih.” [Y. 29. 14.] ²⁰ Keh ts'ong-ming cü-kwu læ 'ah-li? doh-shü-nying læ 'ah-li? yin-dzæ z-shü we bin-leng cü-kwu læ 'ah-li? Jing-ming ky'i feh-z pô keh shü-kæn-zông-go ts'ong-ming pin tso nyü-beng ma? ²¹ Kyi-jün, tsiao Jing-ming-go ts'ong-ming, shü-kæn-zông k'ao-djôh ts'ong-ming *cong-ü* feh sih-teh Jing-ming, keh-tsao Jing-ming hwun-hyi yüong keh nyü-beng djün-kyiao-go fông-fah ky'i kyiu siang-sing cü-kwu. ²² Yiu-t'a ny ing z iao ziao-deo, Hyi-lah ny ing z siang ts'ong-ming: ²³ tsih-yiu ah-lah z djün ting jih-z-kô go Kyi-toh; dziu Yiu-t'a ny ing k'en-læ z k'eh-ts'eng-go, dziu Hyi-lah ny ing k'en-læ z nyü-beng-go; ²⁴ dæn-z keh-sing be dziao-læ go cü-kwu, feh-leng Yiu-t'a ny ing Hyi-lah ny ing, dziu gyi k'en-læ z Kyi-toh, Jing-ming-go neng-ken, Jing-ming-go ts'ong-ming. ²⁵ Ing-we Jing-ming-go nyü-

beng pi ny ing wa ts'ong-ming; Jing-ming-go no-ziah pi ny ing wa neng-ken.

¹⁷ 因为基督弗是差我来行洗礼，是差我来传福音。也弗要用聪明说话，恐怕基督个十字架要落空。¹⁸ 箇十字架个道理，就灭亡主顾看来，是愚笨个；就阿拉得救主顾看来，是神明个能干。¹⁹ 因为有写的，话，「我会灭掉聪明主顾个聪明，会废掉有见识主顾个见识。」[Y. 29. 14.]²⁰ 箇聪明主顾来何里？读书人来何里？现在时世会辩论主顾来何里？神明岂弗是把箇世间上个聪明变做愚笨吗？²¹ 既然，照神明个聪明，世间上靠着聪明终于弗识得神明，箇遭神明欢喜用箇愚笨传教个方法去救相信主顾。²² 犹太人是要兆头，希腊人是想聪明。²³ 只有阿拉是传钉十字架个基督；就犹太人看来是刻忖个，就希腊人看来是愚笨个；²⁴ 但是箇星被召来个主顾，弗论犹太人希腊人，就其看来是基督，神明个能干，神明个聪明。²⁵ 因为神明个愚笨比人还聪明；神明个懦弱比人还能干。

²⁶ Hyüong-di, ts'ia-k'en ng-lah be dziao-læ go z-ken; m̄-teh to-siao dziu nyüoh-sing k'en-læ ts'ong-ming-go ny ing, m̄-teh to-siao neng-ken-go ny ing, m̄-teh to-siao kwe-djong-go ny ing:²⁷ Jing-ming fæn-cün kæn-djöh shü-kæn-zōng nyü-c'ing-go, ky'i wōng-k'ong keh-sing ts'ong-ming-go; Jing-ming kæn-djöh shü-kæn-zōng no-ziah-go, ky'i wōng-k'ong yiu lih-liang go;²⁸ Jing-ming kæn-djöh shü-kæn-

zōng pe-zin-go, ky'ing-mæn-go, *kæn-djôh* sô m-neh-go, ky'i fi-diao sô
yiu-go: ²⁹ s-teh m-nying læ Gyi min-zin hao kw'ô-k'eo. ³⁰ Ng-lah z
c'ih-ü Jing-ming, dzæ-ü Kyi-toh Yiæ-su; Jing-ming z peh Gyi tông ah-
lah-go ts'ong-ming, kong-yi, ts'ing-kyih, teng c'ü-joh-go *eng-we*, ³¹ z-
ka, ziang *Sing-shü-li* sô sia-tih, “Kw'ô-k'eo-go cü-kwu tông-kæ dzæ-ü
Cü kw'ô-k'eo.” [Yl. 9. 24.]

²⁶ 兄弟，且看尔拉被召来个事干；呒得多少就肉身看来聪明个人，呒得多少能干个人，呒得多少贵重个人。²⁷ 神明反转拣着世间上愚蠢个，去惶恐箇星聪明个；神明拣着世间上懦弱个，去惶恐有力量个；²⁸ 神明拣着世间上卑贱个，轻慢个，拣着所呒得个，去废掉所有个。²⁹ 使得呒人来其面前好夸口。³⁰ 尔拉是出于神明，在于基督耶稣；神明是拨其当阿拉个聪明，公义，清洁，等取赎个恩惠，³¹ 是介，像圣书里所写的，「夸口个主顾当该在于主夸口。」

[Yl. 9. 24.]

1K. II.

Wa-yiu ngô-zi *zin-deo* tao ng-lah hyüong-di u-sen læ, djün Jing-
ming-go te-tsing peh ng-lah, bing m-neh kông *kah-nга* hao-go shih-
wô, yüong *kah-nга* hao-go ts'ong-ming. ² Ngô z k'ô-ding cü-i læ ng-

lah-go cong-nyiang feh sih-teh bih-nyiang-kao, tsih *sih-teh* Yiæ-su Kyi-toh, keh-we ting jih-z-kô go.³ Ping-ts'ia ngô læ ng-lah-go cong-nyiang z-'eo, yi no-ziah, yi p'ô-gyü, yi do-nyiang ky'ih-hoh.⁴ Wa-yiu ngô kông-go shih-wô, teng djün-go dao-li, bing feh-z yüong [1]nying-go ts'ong-ming sô kao-go un-cün shih-wô; z tæn hyin-c'ih *Sing-Ling* teng neng-ken tso bing-kyü:⁵ s-teh ng-lah-go siang-sing feh dzæ-ü nyding-go ts'ong-ming, z dzæ-ü Jing-ming-go neng-ken.

还有我自前头到尔拉兄弟鸟碎来，传神明个对证拨尔拉，并呒得讲格外好个说话，用格外好个聪明。² 我是柯定主意来尔拉个中央弗识得别样告，只识得耶稣基督，箇位钉十字架个。³ 并且我来尔拉个中央时候，又懦弱，又怕惧，又大样吃惱。⁴ 还有我讲个说话，等传个道理，并弗是用人个聪明所教个婉转说话；是单显出圣灵等能干做凭据。⁵ 使得尔拉个相信弗在于人个聪明^[1]，是在于神明个能干。

[1] 'Ôh wô, din-dông-mih-ti, nyding sô sön ts'ong-ming shih-wô. 或话，甜糖蜜涕，人所算聪明说话。（原注）

⁶ JÜN-R læ djün-be-go cü-kwu u-sen ah-lah z kông ts'ong-ming-go shih-wô: peh-ko feh-z yin-dzæ z-shü-go ts'ong-ming, yia feh-z yin-dzæ z-shü-go kwun-tsiang (we ba-diao cü-kwu) go ts'ong-ming.⁷ Ah-lah z yüong ao-miao shih-wô kông Jing-ming-go ts'ong-ming, ziu-z

keh *yi-zin* ing-dzōng-tih-go *ts'ong-ming*, Jing-ming læ væn-dæ ts-zin sô yü-sin ding-kwe, hao peh ah-lah teh-djôh yüong-wô.⁸ Keh-go *ts'ong-ming* yin-dzæ z-shü-go kwun-tsiang tu feh sih-teh-go; ziah-z sih-teh, tsæ-ve læ jih-z-kô-zông ting-sah keh-we yüong-wô-go Cü:⁹ dæn-z ziang *Sing-shü-li* sô sia-tih, “Jing-ming we-leh æ-kying Gyi cü-kwu sô be-hao-kæn-go, z ngæn-tsing sô m-neh k'en-kyin-ko, ng-to m-neh t'ing-meng-ko, nyung-go sing-li m-neh *ts'eng-djôh-ko*.” [Y. 64. 4.]

¹⁰ Tsih-yiu Jing-ming z yüong Gyi-go Ling hyin-c'ih peh ah-lah: ing-we *Sing-Ling* we dzô-ts'ah yiang-iang z-ken, lin Jing-ming sing-ao-go z-ken.¹¹ Nying-go z-ken, ziah feh-z gyi li-hiang deng-tih-go ling, jü we hyiao-teh ni? Z-ka, Jing-ming-go z-ken, ziah feh-z Jing-ming-go Ling, yia m-yiu jü neng-keo hyiao-teh gyi.

⁶ 然而来全备个主顾鸟碎阿拉是讲聪明个说话。不过弗是现在时世个聪明，也弗是现在时世个官长（会败掉主顾）个聪明。⁷ 阿拉是用奥妙说话讲神明个聪明，就是箇以前隐藏的个聪明，神明来万代之前所预先定规，好拨阿拉得着荣华。⁸ 箇个聪明现在时世个官长都弗识得个；若是识得，再榦来十字架上钉煞箇位荣华个主。⁹ 但是像圣书里所写的，「神明为了爱敬其主顾所备好间个，是眼睛所呒得看见过，耳朵呒得听闻过，人个心里呒得忖着过。」[Y. 64. 4.]

¹⁰ 只有神明是用其个灵显出拨阿拉。因为圣灵会查察样样事干，连神明深奥个事干。¹¹ 人个事干，若弗是其里向庵的个灵，谁会晓

得呢？是介，神明个事干，若弗是神明个灵，也呒有谁能够晓得其。

¹² Næn-kæn ah-lah sô tsih-ziu-go, feh-z shü-kæn-zōng-go ling, z dzong Jing-ming ka læ-go Ling; s-teh ah-lah hao hyiao-teh Jing-ming sô s-peh ah-lah go z-ken. ¹³ Wa-yiu ah-lah kông keh-sing z-ken, feh-z yüong nyung-go ts'ong-ming sô kao-go shih-wô, z yüong Sing-Ling sô kao-go; ziu-z pô ling-leh-kying-go *shih-wô* ka-shih ling-leh-kying-go z-ken.

¹² 难间阿拉所接受个，弗是世间上个灵，是从神明介来个灵；使得阿拉好晓得神明所赐拨阿拉个事干。¹³ 还有阿拉讲箇星事干，弗是用人个聪明所教个说话，是用圣灵所教个；就是把灵勒紧个说话解说灵勒紧个事干。

¹⁴ Dæn-z m-neh ken-hwô go nyung z feh tsih-ziu Jing-ming-go Ling-go z-ken: dziu gyi k'en-læ z nyü-beng-go; yia feh neng-keo sih-teh gyi, ing-we dzô-ts'ah gyi go, z dzæ-ü Sing-Ling ken-dong. ¹⁵ Ziah-z ling-leh-kying-go cü-kwu, we ^[1]dzô-ts'ah yiang-iang z-ken; gyi-zi m-nyung we ^[1]dzô-ts'ah-go, ¹⁶ “Jü neng-keo hyiao-teh Cü-go sing-siang, hao ky'i kao Gyi ni?” [Y. 4. 13.] Tsih-yiu ah-lah yiu Kyi-toh-go sing-siang.

¹⁴ 但是呒得感化个人是弗接受神明个灵个事干。就其看来是愚笨个；也弗能够识得其，因为查察其个，是在于圣灵感动。¹⁵ 若是灵勒紧个主顾，会查察^[1]样样事干；其自呒人会查察^[1]个，¹⁶ 「谁能够晓得主个心想，好去告其呢？」[Y. 4. 13.] 只有阿拉有基督个心想。

[1] Dzô-ts'ah, 'ôh wô, bin-c'ih. 查察，或话，辨出。（原注）

1K. III.

HYÜONG-DI, ngô zin-deo feh neng-keo kông peh ng-lah t'ing ziang ling-leh-kying-go ny ing ka; tsih hao ziang joh-ü nyüoh-sing go ny ing, ziang dzæ-ü Kyi-toh go na-hwun ka.² Ngô tsih peh ng-lah ky'üoh na, m̄-teh peh ng-lah ky'üoh væn; ing-we keh z-'eo ng-lah wa kô-feh-ky'i, ziu-z næn-kæn yia dzing-gyiu kô-feh-ky'i;³ ing-we ng-lah wa z joh-ü nyüoh-sing go. Ng-lah-go cong-nyiang kyi-jün yiu tu-gyi, tsang-leng, ^[1]feng-k'æ-go z-ken, ky'i feh-z joh-ü nyüoh-sing, ^[2]i-leh ny ing-go kw'un-shih ka tso ma?⁴ Kyi-jün yiu ny ing wô, “Ngô z Pao-lo-go;” yi yiu ny ing wô, “Ngô z Üô-po-lo-go;” ky'i feh-z joh-ü nyüoh-sing ma?

兄弟，我前头弗能够讲拨尔拉听像灵勒紧个人介；只好像属于肉身个人，像在于基督个奶花介。² 我只拨尔拉吃奶，呒得拨尔拉吃饭；因为箇时候尔拉还加弗起，就是难间也仍旧加弗起；³ 因为尔拉还是属于肉身个。尔拉个中央既然有妒忌，争论，分开个^[1]事干，岂弗是属于肉身，依勒人个款式介做^[2]吗？⁴ 既然有人话，「我是保罗个；」又有人话，「我是亚波罗个；」岂弗是属于肉身吗？

[1] 'Ôh wô, kyih-tông. 或话，结党。（原注）

[2] 'Ôh wô, tsiao shü-kæn-zōng nyiing ka tso. 或话，照世间上人介做。（原注）

⁵ Ka-ni, Pao-lo z jü? Üô-po-lo z jü? Peh-ko z-go yüong-nying, ng-lah dzong gyi ka siang-sing; keh yia z ze Cü sô s-peh kôh-nying go.⁶ Ngô z cong-go, Üô-po-lo z kyiao-go; dæn-z peh gyi do-ky'i-læ z-go Jing-ming.⁷ Ka-ni, cong-go z m-iao-kying; kyiao-go yia m-iao-kying; tsih-yiu peh gyi do-ky'i-læ go Jing-ming z iao-kying.⁸ Keh cong-go, kyiao-go, tu ih-yiang-go: dæn-z kôh-nying we tsiao gyi-zi-go lao-loh teh-djôh gyi-go kong-din.⁹ Ing-we ah-lah z tso Jing-ming-go pông-siu: ng-lah z Jing-ming-go din-meo, Jing-ming-go oh-yü.

⁵ 介呢，保罗是谁？亚波罗是谁？不过是个佣人，尔拉从其介相信；箇也是随主所赐拨各人个。⁶ 我是种个，亚波罗是浇个；但

是拨其大起来是个神明。⁷ 介呢，种个是呒要紧；浇个也呒要紧；只有拨其大起来个神明是要紧。⁸ 箩种个，浇个，都一样个。但是各人会照其自个劳碌得着其个工钿。⁹ 因为阿拉是做神明个帮手。尔拉是神明个田亩，神明个屋宇。

¹⁰ Tsiao Jing-ming sô s-peh ngô go eng-we, hao-ziang ts'ong-ming-go tsôh-deo s-vu ka, ngô yi-kying fông-hao ziang-kyiah, bih-nying ky'i-zao-zông-ky'i. Dæn-z kôh-nying kæ kwu-djôh z dza ky'i-zông-ky'i-go. ¹¹ Keh fông-kæn-go ziang-kyiah ziu-z Yiæ-su Kyi-toh, djü-ts'-ts-nga m-nying neng-keo fông bih-go ziang-kyiah. ¹² Ziah yiu nyding pô kying-ts, nyding-ts, pao-zah, 'ôh-tsia jü-moh, dao-ts'ao, lu-ken, ky'i-zao læ keh-go ziang-kyiah-go zông-deo; ¹³ tsiang-læ kôh-nying-go sang-weh pih-ding ming-ming k'en-c'ih: keh-go nyih-ts we piao gyi ming-bah, ing-we keh nyih yiu mang ho ka hyin-c'ih-læ; ping-ts'ia keh-go ho we s-c'ih kôh-nying-go sang-weh z dza-go. ¹⁴ Ziah yiu nyding sô ky'i-zông-ky'i-go sang-weh we dzing-gyiu læ-tong, gyi we teh-djôh kong-din: ¹⁵ ziah yiu nyding-go sang-weh we me-diao, iao djü-diao gyi-go kong-din; tsih-yiu gyi-zi we teh-djôh kyiu; yia z ziang dzong ho vong-li ka kyiu-c'ih-go.

¹⁰ 照神明所赐拨我个恩惠，好像聪明个作头师父介，我已经放好墙脚，别人去造上去。但是各人该顾着是咋起上去个。¹¹ 箩放间

个墙脚就是耶稣基督，除此之外呒人能够放别个墙脚。¹² 若有人把金子，银子，宝石，或者树木，稻草，芦竿，去造来箇个墙脚个上头；¹³ 将来各人个生活必定明明看出。箇个日子会表其明白，因为箇日有猛火介显出来；并且箇个火会试出各人个生活是咋个。¹⁴ 若有人所起上去个生活会仍旧来东，其会得着工钿。¹⁵ 若有人个生活会焜掉，要除掉其个工钿；只有其自会得着救；也是像从火缝里介救出个。

¹⁶ Ky'i feh hyiao-teh ng-lah z Jing-ming-go din, Jing-ming-go Ling deng læ ng-lah-go li-hyiang ma? ¹⁷ Ziah yiu ny ing [1]wæ-diao Jing-ming-go din, Jing-ming yia we [1]wæ-diao gyi: ing-we Jing-ming-go din z sing-jün; ng-lah ziu-z-go.

¹⁶ 岂弗晓得尔拉是神明个殿，神明个灵庵来尔拉个里向吗？¹⁷ 若有人坏掉^[1]神明个殿，神明也会坏掉^[1]其。因为神明个殿是圣善；尔拉就是个。

[1] Wæ-diao; 'ōh wō, hwe-diao. 坏掉；或话，毁掉。（原注）

¹⁸ Kōh-nying tu m-nao zi p'in zi: ng-lah cong-nyiang ziah yiu ny ing læ yin-dzæ z-shü sön z ts'ong-ming-go, ing-kæ tso nyü-beng-go, s-teh gyi hao tso jih-we ts'ong-ming-go ny ing. ¹⁹ Keh shü-kæn-zōng-go ts'ong-ming dziu Jing-ming k'en-læ z nyü-beng-go: ing-we yiu sia-tih, wō, “Cü we yüong keh-sing ts'ong-ming ny ing zi-go tsô-kyi ky'i k'ō

gyi.” [Ip.5. 13.] ²⁰ Wa-yiu *ih-kyü*, “Cü hyiao-teh keh-sing ts’ong-ming cü-kwu-go ts’eng-deo tu z hyü-vông.” [S.94.11.]

¹⁸ 各人都呒得好自騙自。尙拉中央若有人来现在时世算是聪明个，应该做愚笨个，使得其好做实惠聪明个人。¹⁹ 箇世间上个聪明就神明看来是愚笨个。因为有写的，话，「主会用箇星聪明人自个诈计去柯其。」 [Ip.5. 13.] ²⁰ 还有一句，「主晓得箇星聪明主顾个忖头都是虚妄。」 [S.94.11.]

²¹ Keh-lah m-nying hao dzæ-ü ny ing kw’ô-k’eo: ing-we yiang-
iang tong-si tu z ng-lah-go; ‘ôh-tsia Pao-lo, ²² ‘ôh-tsia Üô-po-lo, ‘ôh-
tsia Kyi-fah, ‘ôh-tsia shü-ka, ‘ôh-tsia weh, ‘ôh-tsia si, ‘ôh-tsia yin-dzæ
z-ken, ‘ôh-tsia tsiang-læ z-ken, yiang-iang tu z ng-lah-go; ²³ ng-lah z
Kyi-toh-go; Kyi-toh z Jing-ming-go.

²¹ 箇拉呒人好在于人夸口。因为样样东西都是尙拉个；或者保罗，²² 或者亚波罗，或者矶法，或者世界，或者活，或者死，或者现在事干，或者将来事干，样样都是尙拉个；²³ 尚拉是基督个；基督是神明个。

1K. IV.

Nying-kô kæ sön ah-lah ziang Kyi-toh-go siu-‘ô-nying, yi ziang
công-kwun Jing-ming ao-miao z-ken go tsiang-vông.² Kông-tao
tsiang-vông, di-ih, iao gyi cong-sing.³ Ziah-z ngô be ng-lah dzô-ts’ah,
‘ôh-tsia be [1]nying dzô-ts’ah, keh z siao-siao z-ken; ziu-z ngô-zi yia
feh dzô-ts’ah zi.⁴ Ing-we ngô z feh teh-cü zi yiu soh-go *mao-bing*; se-
tsih z-ka, yia vi-pih hao sön z tsing-dzih: dzô-ts’ah ngô go, ziu-z Cü.⁵
Keh-lah z-‘eo wa m-neh tao, ih-ngæn hao-vong ky‘i p‘un-tön, iao teng-
tao Cü læ; Gyi we pô en li-hyiang k‘ong-tih-go z-ken t‘eo-c‘ih-læ, yi we
pô *cong-nying* sing-li-go i-s hyin-c‘ih-læ: keh-go z-‘eo kôh-nying dzong
Jing-ming-go siu-li we teh-djôh gyi *meng-veng-go* tsæn-me.

人家该算阿拉像基督个手下人，又像掌管神明奥妙事干个账房。² 讲到账房，第一，要其忠心。³ 若是我被尔拉查察，或者被人查察^[1]，箇是小小事干；就是我自也弗查察自。⁴ 因为我是弗得知自有啥个毛病；虽即是介，也未必好算是正直。查察我个，就是主。⁵ 箇拉时候还呒得到，一眼好劄去判断，要等到主来；其会把暗里向园的个事干敲出来，又会把众人心里个意思显出来。箇个时候各人从神明个手里会得着其门份个赞美。

[1] *Peng-veng z-ngæn*, be nying-go nyih-ts dzô-ts’ah. 本文字眼，被人个日子查察。（原注）

⁶ HYÜONG-DI, ngô we-leh ng-lah tsia ngô-zi teng Üô-po-lo tso ing-ts kông keh-ky'i z-ken: iao yüong ah-lah *liang-go nyiing-go* ing-deo kao ng-lah m-nao sing-siang ko-jü *Sing-shü-li* sô sia-tih; yia m-nao kôh-nying we-leh dông ih-go zi-tseng-zi-do, k'en keh ih-go feh-ky'i. ⁷ Jü s-teh ng pi nyiing-kô kôh-yiang ni? Ng sô yiu-go, 'ah-li ih-yiang feh-z teh-djôh-go ni? Ziah-z teh-djôh-go, dza-we kw'ô-k'eo, ziang feh-z teh-djôh ka?

⁶ 兄弟，我为了尔拉藉我自等亚波罗做印子讲箇起事干。要用阿拉两个人个印头教尔拉呒得好心想过如圣书里所写的；也呒得好各人为了荡一个自尊自大，看箇一个弗起。⁷ 谁使得尔比人家各样呢？尔所有个，何里一样弗是得着个呢？若是得着个，咋会夸口，像弗是得着介？

⁸ Ng-lah z yi-kying ky'üoh-pao-de; ng-lah z yi-kying fu-tsoh-de; ng-lah z tso-leh wông, hao-vong ah-lah *de*. Ngô yia pô-feh-neng-keo ng-lah *jih-dzæ* tso wông, s-teh ah-lah hao teng ng-lah dô-kô tso wông.

⁹ Ngô ts'eng Jing-ming z pô ah-lah s-du ming-ming pa-c'ih tso ^[1]ting pe-zin-go nyiing, ziang ding-kwe iao si go *væn-nyiing* ka: ing-we ah-lah k'o-pi z ih-go ^[2]k'en-deo peh t'in-di, teng t'in-s, teng cong-nying k'en.

¹⁰ Ah-lah we-leh Kyi-toh z nyü-beng, ng-lah dzæ-ü Kyi-toh ts'ong-ming-go; ah-lah z no-ziah, ng-lah kông-gyiang-go; ng-lah yiu t'i-min,

ah-lah z tao-me-go.¹¹ Dzih-tao jü-kying ah-lah yi du-kyi, yi k'eo-k'eh, yi c'ih-poh, yi ngæ-tang, yi m̄-teh ih-ding-go deng-c'ü,¹² yi lao-lao-loh-loh ts'ing-siu tso sang-weh: be ny ing-kô zôh-mô, ah-lah coh-foh gyi; be ny ing-kô pih-næn, ah-lah jing-ky'i-t'eng-sing;¹³ be ny ing-kô póng-hwe, ah-lah ky'ün-ky'ün gyi; ah-lah sön ziang shü-kæn-zōng-go leh-seh, teng væn-veh li-hyiang ting ao-tsao-go tong-si, ih-dzih tao næn-kæn.

⁸ 尔拉是已经吃饱了；尔拉是已经富足了；尔拉是做了王，好
留阿拉了。我也巴弗能够尔拉实在做王，使得阿拉好等尔拉大家做
王。⁹ 我忖神明是把阿拉使徒明明摆出做顶卑贱个人^[1]，像定规要
死个犯人介。因为阿拉可比是一个看头^[2]拨天地，等天使，等众人
看。¹⁰ 阿拉为了基督是愚笨，尔拉在于基督聪明个；阿拉是懦弱，
尔拉刚强个；尔拉有体面，阿拉是倒霉个。¹¹ 直到如今阿拉又肚
饥，又口渴，又出膊，又挨打，又呒得一定个庵处，¹² 又劳劳碌碌
亲手做生活。被人家讐骂，阿拉祝福其；被人家逼难，阿拉忍气吞
声；¹³ 被人家谤毁，阿拉劝劝其；阿拉算像世间上个垃圾，等万物
里向顶麇糟个东西，一直到难间。

[1] 'Oh wô, mah-dæ ny ing. 或话，末代人。（原注）

[2] Peng-veng z-ngæn, hyi-veng. 本文字眼，戏文。（原注）

¹⁴ Ngô sia keh-sing z-ken, feh-z iao peh ng-lah wōng-k'ong; z iao kwæn-tsiao ng-lah, ziang ngô dzih-din-go ng-nô ka. Ing-we ng-lah se-tsih yiu leng-væn dzæ-ü Kyi-toh tso *ng-lah* sin-sang, z ṁ-teh to-siao ah-tia: z ngô dzæ-ü Kyi-toh Yiæ-su yüong foh-ing sang ng-lah c'ih-læ.

¹⁶ Keh-lah ngô ky'ün-ky'ün ng-lah, yüong 'oh ngô-go yiang. ¹⁷ We-leh ka, ngô ts'a Di-mo-t'a, z ngô dzih-din-go ng-ts, dzæ-ü Cü yiu cong-sing go, tao ng-lah u-sen læ. Gyi we pô ngô dzæ-ü Kyi-toh go tso-shih di-sing ng-lah, tsing-ziang ngô tao-c'ü læ kôh kyiao-we li-hyiang sô kao-hyüing ka.

¹⁴ 我写箇星事干，弗是要拨尔拉惶恐；是要关照尔拉，像我值钿个儿因介。因为尔拉虽即有论万在于基督做尔拉先生，是呒得多少阿爹。是我在于基督耶稣用福音生尔拉出来。¹⁶ 箇拉我劝劝尔拉，用学我个样。¹⁷ 为了介，我差提摩太，是我值钿个儿子，在于主有忠信个，到尔拉鸟碎来。其会把我在于基督个做说提醒尔拉，正像我到处来各教会里向所教训介。

¹⁸ *Ng-lah-go cong-nyiang* yiu-sing z zi-tseng-zi-do, ôh-ziang ngô ve tao ng-lah u-sen læ. ¹⁹ Dæn-z Cü ziah k'eng-go, ngô pih-ding soh-soh tao ng-lah u-sen læ; ziu we k'ao-kyiu keh-sing zi-tseng-zi-do cü-kwu-go neng-ken, feh-z k'ao-kyiu gyi-go k'eo-dzæ. ²⁰ Ing-we Jing-ming-go koh feh dzæ-ü k'eo-dzæ, z dzæ-ü neng-ken. ²¹ *Ng-lah-go*

sing-siang dza-go? Wa-z iao ng do-leh kao-fōng tao ng-lah u-sen læ ni?
wa-z iao ngô yüong jing-æ ūeng-ziu-go sing *læ* ni?

¹⁸ 尔拉个中央有星是自尊自大，恶像我舖到尔拉鸟碎来。¹⁹ 但是主若肯个，我必定速速到尔拉鸟碎来；就会考究箇星自尊自大主顾个能干，弗是考究其个口才。²⁰ 因为神明个国弗在于口才，是在于能干。²¹ 尔拉个心想咋个？还是要尔驮勒教方到尔拉鸟碎来呢？还是要我用仁爱温柔个心来呢？

1K. V.

NYING-KÔ ming-ming t'ing-meng læ ng-lah-go cong-nyiang yiu
ying-lön z-ken, wa-yiu keh-cü-ka ying-lön ziu-z bih-koh-nying cong-
nyiang yia m-neh di-ky'i-ko, ih-go nying zing-ts-ü dæ gyi 'eo-meo tso
lao-nyüing.² Ng-lah wa we zi-tseng-zi-do; tao feh t'ong-k'oh, s-teh tso
keh-go z-ken cü-kwu hao ken-c'ih læ ng-lah cong-nyiang ma!³ Ngô
ni, kyi-sing se-tsih m-neh læ-tong, sing z *teng ng-lah* dô-kô læ-tong;
keh-lah, tsing-ziang ts'ing-sing læ-tong ih-nyiang, kông-tao tso keh-go
z-ken cü-kwu ngô yi-kying ding-kwe,⁴ (ng-lah jü-jih-long, ngô-go sing
yia *læ ng-lah* cong-nyiang, ping-ts'ia ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go
neng-ken yia dô-kô læ-tong,) dzæ-ü ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go

ming-deo⁵ hao tsiang keh-cü-ka nying kao-dæ Sah-dæn, peh gyi nyüoh-sing mih-diao, s-teh gyi weh-ling tao Cü Yiæ-su-go nyih-ts hao teh-djöh kyi.

人家明明听闻来尔拉个中央有淫乱事干，还有箇株介淫乱就是别国人中央也呒得提起过，一个人甚至于抬其后母做老娘。² 尔拉还会自尊自大；倒弗痛哭，使得做箇个事干主顾好赶出来尔拉中央吗！³ 我呢，机身虽即呒得来东，心是等尔拉大家来东。箇拉，正像亲身来东一样，讲到做箇个事干主顾我已经定规，⁴（尔拉聚集拢，我个心也来尔拉中央，并且阿拉主耶稣基督个能干也大家来东，）在于阿拉主耶稣基督个名头⁵ 好将箇株介人交代撒但，拨其肉身灭掉，使得其活灵到主耶稣个日子好得着救。

⁶ Ng-lah-go kw'ô-k'eo z m-neh hao. Ky'i feh hyiao-teh ih-ngæn-go kao-shü we peh 'o-dön fah-ky'i kao læ ma?⁷ Ka-ni, tông-kæ djü ken-zing lao kao-shü, s-teh ng-lah hao tso ts'oh-sing ih-dön, ziang ng-lah z m-kao-shü ka. Ing-we ah-lah yü-yüih siao-yiang Kyi-toh z t'i ah-lah [1]sah-diao-de.⁸ Sô-yi tông-kæ læ siu tsih-k'eng; feh yüong lao kao-shü, yia feh yüong ôh-i ôh-doh-go kao-shü; z kæ yüong ts'ing-kyih dzing-jih-go vu-kao-ping.

⁶ 尔拉个夸口是呒得好。岂弗晓得一眼个酵水会拨和团发起酵来吗？⁷ 介呢，当该除干淨老酵水，使得尔拉好做簇新一团，像尔

拉是呒酵水介。因为阿拉逾越小羊基督是替阿拉杀掉了^[1]。⁸ 所以当该来守节肯；弗用老酵水，也弗用恶意恶毒个酵水；是该用清洁诚实个无酵饼。

[1] 'Ôh wô, sah-diao tso tsi-veh. 或话，杀掉做祭物。（原注）

⁹ Ngô keh-fong sing-li sia-tih, eo ng-lah m-nao teng kæn-ying cü-kwu ts'eo-de. ¹⁰ Yia feh-z wô, ih-ngæn m-nao teng keh shü-kæn-zōng kæn-ying-go cü-kwu, 'ôh-tsia t'en-dzæ-go, sôh-tsô-go, pa ngeo-ziang go, dô-kô ts'eo-de: ziah-z ka, ng-lah pih ky'iao-leh t'iao-c'ih shü-kæn-zōng. ¹¹ Ngô sô sia peh ng-lah z ka-go i-s: ziah yiu ny ing ts'ing-hwu z hyüong-di, 'ôh-tsia væn kæn-ying go, 'ôh-tsia t'en dzæ-veh go, 'ôh-tsia pa ngeo-ziang go, 'ôh-tsia zôh-mô-go, 'ôh-tsia ky'üoh-tse-go, 'ôh-tsia sôh-tsô ny ing-kô go, keh-cü-ka ny ing m-nao teng gyi ts'eo-de; lin væn tu m-nao teng gyi dô-kô ky'üoh. ¹² Ngô soh wa iao p'un-tön keh-sing nga-deo-go ny ing ma? Ng-lah soh feh-z p'un-tön keh-sing li-deo-go ny ing? ¹³ ziah-z nga-deo-go ny ing, Jing-ming p'un-tön gyi. “Ka-ni, keh-go ôh-ny ing, dzong ng-lah li-hyiang yüong ken gyi c'ih.” [Sm. 17. 7: 21. 21: 22. 21, 24.]

⁹ 我箇封信里写的，讴尔拉呒得好等奸淫主顾凑队。¹⁰ 也弗是话，一眼呒得好等箇世间上奸淫个主顾，或者贪财个、索诈个、拜偶像个，大家凑队。若是介，尔拉必巧勒跳出世间上。¹¹ 我所写拨

尔拉是介个意思。若有人称呼是兄弟，或者犯奸淫个，或者贪财物个，或者拜偶像个，或者警骂个，或者吃醉个，或者索诈人家个，箇株介人呒得好等其凑队；连饭都呒得好等其大家吃。¹² 我啥还要判断箇星外头个人吗？尔拉啥弗是判断箇星里头个人？¹³ 若是外头个人，神明判断其。「介呢，箇个恶人，从尔拉里向用赶其出。」

[Sm. 17. 7: 21. 21: 22. 21, 24.]

1K. VI.

NG-LAH-GO cong-nyiang jü ziah teng bih-nying yiu ih-ky'i en-gyin, ken læ feh tsing-dzih cü-kwu min-zin tang kwun-s, feh læ sing-du-go min-zin ma? ² Ky'i feh hyiao-teh sing-du tsiang-læ we p'un-tön shü-kæn-zōng ma? Ziah-z shü-kæn-zōng we peh ng-lah p'un-tön, næn-dao feh hao p'un-tön siao-siao en-gyin ma? ³ Ky'i feh hyiao-teh ah-lah tsiang-læ we p'un-tön? t'in-s? 'o-hwōng kying-si-go z-ken ma! ⁴ Ka-ni, ng-lah ziah yiu kying-si-go en-gyin, *neng-s* peh kyiao-we-li keh-sing k'en-feh-ky'i cü-kwu ky'i p'un-tön. ⁵ Ngô kông keh-go shih-wô deh-we tao-tao ng-lah me. Næn-dao ng-lah-go li-hyiang lin ih-go ts'ong-ming nyiing tu m̄-teh, neng-keo li-c'ü gyi hyüong-di cong-

nyiang-go z-ken ma? ⁶ Hyüong-di teng hyüong-di fæn-cün we tang kwun-s, ping-ts'ia læ feh siang-sing cü-kwu-go min-zin tang kwun-s!

尔拉个中央谁若等别人有一起案件，敢来弗正直主顾面前打官司，弗来圣徒个面前吗？² 岂弗晓得圣徒将来会判断世间上吗？若是世间上会拨尔拉判断，难道弗好判断小小案件吗？³ 岂弗晓得阿拉将来会判断天使？何况今世个事干吗！⁴ 介呢，尔拉若有今世个案件，能使拨教会里箇星看弗起主顾去判断。⁵ 我讲箇个说话特为倒倒尔拉霉。难道尔拉个里向连一个聪明人都呒得，能够理处其兄弟中央个事干吗？⁶ 兄弟等兄弟反转会打官司，并且来弗相信主顾个面前打官司！

⁷ Ng-lah we dô-kô tang kwun-s, ziu-z keh u-sen yi-kying 'o-jün ts'o-de. 'O-feh neng-s ziu ſe-ky'üoh ? 'O-feh neng-s ky'üoh-kw'e? ⁸ Ng-lah fæn-cün lin zi-go hyüong-di tu we peh gyi ziu ſe-ky'üoh, peh gyi ky'üoh-kw'e.

⁷ 尔拉会大家打官司，就是箇鸟碎已经和然错了。何弗能使受委曲？何弗能使吃亏？⁸ 尔拉反转连自个兄弟都会拨其受委曲，拨其吃亏。

⁹ Ky'i feh hyiao-teh feh tsing-dzih-go cü-kwu feh neng-keo teh-djôh Jing-ming-go koh tso ts'aen-nyih? M-nao zi p'in zi: keh-sing c'ông meng-deo go, pa ngeo-ziang go, t'eo lao-nyüing go, tso [1]siao-t'ông go,

æ nen-fong go,¹⁰ tso dao-zeh go, t'en dzæ-veh go, ky'üoh-tsiu-tse-go, zôh-nying-mô-tao-go, sôh-tsô nying-kô go, tu feh neng-keo teh-djôh Jing-ming-go koh tso ts'aen-nyih.¹¹ Ng-lah zin-deo z keh-cü-ka nying: dæn-z k'ao-djôh Cü Yiæ-su-go ming-deo teng ah-lah Jing-ming-go Ling, ng-lah z gyiang ken-zing, z tseng-ky'i-liao, z sön tsing-dzih de.

⁹ 岂弗晓得弗正直个主顾弗能够得着神明个国做产业？呒得好自骗自。箇星闯门头个、拜偶像个、偷老娘个、做烧汤^[1]个、爱男风个、¹⁰ 做盗贼个、贪财物个、吃酒醉个、瞽人骂倒个、索诈人家个，都弗能够得着神明个国做产业。¹¹ 尔拉前头是箇株介人。但是靠着主耶稣个名头等阿拉神明个灵，尔拉是滌干淨，是尊起了，是算正直了。

[1] 《明清吴语词典》烧汤：烧开水，喻指妓院的男佣。此处义为男妓

¹² Ngô yiang-yiang z-ken tu hao tso, tsih-z vi-pih tu yiu ih-c'ü: ngô yiang-yiang z-ken tu hao tso, tsih-z ngô ze-bin soh-si feh keng voh gyi kæ-kwun.¹³ Ky'üoh-zih z we-leh du-bi, du-bi z we-leh ky'üoh-zih: dæn-z du-bi teng ky'üoh-zih Jing-ming tu we wæ-diao gyi. Ziah-z kyi-sing, feh-z we-leh kæn-ying, z we-leh Cü; Cü yia z we-leh kyi-sing.¹⁴ Jing-ming z yi-kying peh Cü weh-cün-læ, tsiang-læ yia we yüong Gyi-zi-go neng-ken peh ah-lah weh-cün-læ.

¹² 我样样事干都好做，只是未必都有益处。我样样事干都好做，只是我随便啥西弗跟服其该管。¹³ 吃食是为了肚皮，肚皮是为了吃食。但是肚皮等吃食神明都会坏掉其。若是机身，弗是为了奸淫，是为了主；主也是为了机身。¹⁴ 神明是已经拨主活转来，将来也会用其自个能干拨阿拉活转来。

¹⁵ Ky'i feh hyiao-teh ng-lah-go kyi-sing z Kyi-toh-go ts-t'i? Ka-ni, ngô hao pô Kyi-toh-go ts-t'i do-læ tso piao-ts-go ts-t'i ma? Tön-tön feh-k'o. ¹⁶ Ky'i feh hyiao-teh kao-nyin piao-ts go cü-kwu z tso-leh ih-go kyi-sing? ing-we *Sing-shü* z-ka wô, “Keh liang-go we tso-leh ih-go nyüoh-sing.” [Ts. 2. 24.] ¹⁷ Ziah-z kao-nyin Cü go cü-kwu, *yia* z tso-leh ih-go ling.

¹⁵ 岂弗晓得尔拉个机身是基督个肢体？介呢，我好把基督个肢体驮来做婊子个肢体吗？断断弗可。¹⁶ 岂弗晓得胶粘婊子个主顾是做了一个机身？因为圣书是介话，「箇两个会做了一个肉身。」[Ts. 2. 24.] ¹⁷ 若是胶粘主个主顾，也是做了一个灵。

¹⁸ Yüong to-bi kæn-ying z-ken. Nying sô væn-go pah-yiang ze z læ kyi-sing ts-nga; tsih-yiu tso kæn-ying z-ken cü-kwu z teh-ze zi-go kyi-sing. ¹⁹ Ky'i feh hyiao-teh ng-lah kyi-sing z ng-lah li-hyiang Sing-Ling-go din ma? Sing-Ling *yia* z dzong Jing-ming sô s-peh ng-lah go; ping-ts'ia ng-lah feh-z joh-ü zi go, ²⁰ z kô-din ma-læ-go. Ka-ni, iao pô

zi-go kyi-sing teng weh-ling kwe yüong-wô peh Jing-ming; ing-we keh
liang-yiang tu z Jing-ming-go.

¹⁸ 用躲避奸淫事干。人所犯个百样罪是来机身之外；只有做奸
淫事干主顾是得罪自个机身。¹⁹ 岂弗晓得尔拉机身是尔拉里向圣灵
个殿吗？圣灵也是从神明所赐拨尔拉个；并且尔拉弗是属于自个，
²⁰ 是价钿买来个。介呢，要把自个机身等活灵归荣华拨神明；因为
箇两样都是神明个。

1K. VII.

KÔNG-TAO ng-lah sia sing læ *meng* ngô go z-ken: Ih-go ny ing
feh teng nyü-nying gying-long z hao-go;² dæn-z we-leh keh-sing kæn-
ying z-ken, kôh nen-nyüing kæ yiu zi-go lao-nyüing, kôh nyü-nying
kæ yiu zi-go nen-nyüing.³ Nen-nyüing kæ pô meng-veng-go hao-i tao
lao-nyüing; lao-nyüing *tao* nen-nyüing yia kæ z-ka.⁴ Lao-nyüing zi-go
kyi-sing m̄-teh hao zi tso cü-i, z nen-nyüing-go cü-i:⁵ nen-nyüing zi-go
kyi-sing yia m̄-teh hao zi tso cü-i, z lao-nyüing-go cü-i. M-nao dô-kô
tæn-ngwu meng-veng; pih iao liang-sing dzing-nyün k'o-yi dzæn-z
siang-bih, hao cün-meng ky'i tso kying-zih tao-kao-go z-ken; 'eo-deo

ziu dzing-gyiu jü-long, k'ong-p'ô Sah-dæn, we-leh ng-lah yüôh-sing
kying-feh-djü, læ ying-yiu ng-lah.

讲到尔拉写信来问我个事干。一个人弗等女人近拢是好个；²
但是为了箇星奸淫事干，各男娘该有自个老娘，各女人该有自个男
娘。³ 男娘该把门份个好意到老娘；老娘到男娘也该是介。⁴ 老娘自
个肌身呒得好自做主意，是男娘个主意。男娘自个肌身也呒得好自
做主意，是老娘个主意。⁵ 茫得好大家耽误门份；必要良心情愿可
以暂时相别，好专门去做禁食祷告个事干；后头就仍旧聚拢，恐怕
撒但，为了尔拉欲心禁弗住，来引诱尔拉。

⁶ Ngô kông keh-go shih-wô, z t'i-liang ng-lah, feh-z feng-fu ng-
lah. ⁷ Ngô feh-jün pô-feh-neng-keo cong-nying tu ziang ngô-zi ka:
peh-ko kôh-nying yiu gyi-zi dzong Jing-ming sô teh-djôh-go eng-s, ih-
go z ka, ih-go z ka.

⁶ 我讲箇个说话，是体谅尔拉，弗是吩咐尔拉。⁷ 我弗然巴弗能
够众人都像我自介。不过各人有其自从神明所得着个恩赐，一个
是介，一个是介。

⁸ KEH-SING m-neh lao-nyüing cü-kwu teng kwu-sông lao-
nyüing, ngô teng gyi-lah wô, Ziah k'eng dziang-t'ong ziang ngô ka, z
hao-go. ⁹ Ziah-z yüôh-sing kying-feh-djü, neng-s ky'i hweng-p'e: ing-
we læ-tih dong yüôh-ho, wa-z hweng-p'e hao.

⁸ 箇星呒得老娘主顾等孤孀老娘，我等其拉话，若肯长通像我介，是好个。⁹ 若是欲心禁弗住，能使去婚配。因为来的动欲火，还是婚配好。

¹⁰ Keh-sing yi-kying hweng-p'e-go cü-kwu ngô feng-fu, yia feh-z ngô, z Cü feng-fu-go, Lao-nyüing m-nao li-k'æ nen-nyüing: ¹¹ ziah-z li-k'æ, kæ feh kô, 'ôh-tsia hao teng nen-nyüing tsæ 'o-long: nen-nyüing yia m-neh hao ken-c'ih gyi lao-nyüing.

¹⁰ 箇星已经婚配个主顾我吩咐，也弗是我，是主吩咐个，老娘呒得好离开男娘。¹¹ 若是离开，该弗嫁，或者好等男娘再和拢。男娘也呒得好赶出其老娘。

¹² Teng yü-to-go ngô z-ka wô, (feh-z Cü wô-go,) T'ong-jün ih-go hyüong-di yiu feh siang-sing Cü go lao-nyüing, gyi hwun-hyi dong-de djü-tong, m-nao ken gyi c'ih: ¹³ ih-go lao-nyüing ziah yiu feh siang-sing Cü go nen-nyüing, gyi hwun-hyi dong-de djü-tong, yia m-nao ky'i-diao gyi. ¹⁴ Ing-we keh feh siang-sing-go nen-nyüing dzæ-ü gyi lao-nyüing z tseng-ky'i-de; keh feh siang-sing-go lao-nyüing dzæ-ü gyi nen-nyüing yia tseng-ky'i-de: feh-jün ng-lah ng-nô z feh kyih-zing; næn-kæn z tseng-ky'i-go. ¹⁵ T'ong-jün feh siang-sing-go cü-kwu zi li-k'æ, ze gyi li-k'æ z-de: ziah-z ka, keh-go hyüong-di 'ôh-tsia tsi-me m-ka bo-djü-de. Dæn-z Jing-ming dziao ah-lah læ, [1]z iao 'o-moh tso-

cü. ¹⁶ Ng lao-nyüing, 'ôh-tsia hao kyiу nen-nyüing, yia vi-k'o-cü: ng
nen-nyüing, 'ôh-tsia hao kyiу lao-nyüing, yia vi-k'o-cü. ¹⁷ Tsih-z Jing-
ming feng peh kôh-nying z dza-go, Cü dziao gyi læ z-'eo kôh-nying z
dza-go, kæ dzing-gyiu z-ka tso. Ngô læ cong kyiao-we li-hyiang yia z-
ka feng-fu.

¹² 等余多个我是介话，（弗是主话个，）倘然一个兄弟有弗相信主个老娘，其欢喜同队住东，呒得好赶其出。¹³ 一个老娘若有弗相信主个男娘，其欢喜同队住东，也呒得好弃掉其。¹⁴ 因为箇弗相信个男娘在于其老娘是尊起了。箇弗相信个老娘在于其男娘也尊起了。弗然尔拉儿因是弗洁淨；难间是尊起个。¹⁵ 倘然弗相信个主顾自离开，随其离开是了。若是介，箇个兄弟或者姊妹呒告缚住了。但是神明召阿拉来，是要和睦做主^[1]。¹⁶ 尔老娘，或者好救男娘，也未可知。尔男娘，或者好救老娘，也未可知。¹⁷ 只是神明分拨各人是咋个，主召其来时候各人是咋个，该仍旧是介做。我来众教会里向也是介吩咐。

[1] *Peng-veng z-ngæn, z dzæ-ü 'o-moh.* 或话，杀掉做祭物。（原注）

¹⁸ Ziah yiu ny ing yi-kying ziu tsiu-keh-li be dziao-læ-go, hao-
vong tsô-in keh tsiu-keh-li. 'Ôh-tsia yiu ny ing m-neh ziu tsiu-keh-li be
dziao-læ-go, yia hao-vong ziu tsiu-keh-li. ¹⁹ Ziu tsiu-keh-li z m-iao-
kying, feh ziu tsiu-keh-li yia m-iao-kying; tsih-yiu pao-siu Jing-ming-

go lih-fah z *iao-kying*.²⁰ Kôh-nying be dziao-læ z-'eo z dza-go, kæ dzing-gyiu z dza-go.

¹⁸ 若有人已经受周割礼被召来个，好留遮掩箇周割礼。或者有人呒得受周割礼被召来个，也好留受周割礼。¹⁹ 受周割礼是呒要緊，弗受周割礼也呒要緊；只有保守神明个律法是要緊。²⁰ 各人被召来时候是咋个，该仍旧是咋个。

²¹ Ng be dziao-læ z-'eo z nu-boh ma? feh-fông-teh-go: ziah k'o-yi sih-fông feh tso nu-boh, neng-s ts'ing keh-go kyi-we.²² Ing-we dzæ-ü Cü dziao-læ-go nu-boh, gyi z tso Cü-go sih-fông-liao nyding: wa-yiu feh tso nu-boh be dziao-læ-go, gyi z tso Kyi-toh-go nu-boh.²³ Ng-lah z Cü yüong kô-din ma-læ-go; m-nao tso nyding-go nu-boh.²⁴ Hyüong-di, kôh-nying be dziao-læ z-'eo z dza-go, læ Jing-ming min-zin dzing-gyiu kæ z dza-go.

²¹ 尔被召来时候是奴仆吗？弗妨得个。若可以释放弗做奴仆，能使趁箇个机会。²² 因为在于主召来个奴仆，其是做主个释放了人。还有弗做奴仆被召来个，其是做基督个奴仆。²³ 尔拉是主用价钿买来个；呒得好做人个奴仆。²⁴ 兄弟，各人被召来时候是咋个，来神明面前仍旧该是咋个。

²⁵ KÔNG-TAO keh-sing do-kwu-nyiang, ngô m-teh Cü-go feng-fu: dæn-z ngô kyi-jün teh-djöh Cü-go æ-lin s-teh ngô cong-sing," ziu

pô ngô-go i-s wô hyiang *ng-lah* dao.²⁶ Ngô ts'eng, we-leh yin-dzæ-go
[1]næn-deo, ih-go ny ing wa-z ka hao.²⁷ Ng ziah teng lao-nyüing yi-
kying kyih-long, hao-vong siang ts'ah-k'æ: ziah m-neh teng lao-
nyüing kyih-long, hao-vong siang dæ lao-nyüing.²⁸ Jün-r ng ziah ky'i
c'ü, z m-kao væn-ze; do-kwu-nyiang c'ih-kô, yia m-kao væn-ze: tsih-z
keh-cong-ka-go, gyi-lah tsiang-læ yiu nyüoh-sing-go næn-c'ü: dæn-z
ngô we-leh ng-lah peh-jing-siang.

²⁵ 讲到箇星大姑娘，我呒得主个吩咐。但是我既然得着主个哀
怜使得我忠信，」就把我个意思话向尔拉道。²⁶ 我忖，为了现在个
难头^[1]，一个人还是介好。²⁷ 尔若等老娘已经结拢，好留想拆开。
若呒得等老娘结拢，好留想抬老娘。²⁸ 然而尔若去娶，是呒告犯
罪；大姑娘出嫁，也呒告犯罪。只是箇种介个，其拉将来有肉身个
难处。但是我为了尔拉不忍相。

[1] 'Ôh wô, kying-kyih. 或话，紧急。（原注）

²⁹ Hyüong-di, ngô z-ka wô, Nyih-kyiah tön-de: sô-yi keh-sing yiu
lao-nyüing go kæ ziang m-lao-nyüing ka;³⁰ keh-sing di-k'oh-go, ziang
feh di-k'oh ka; keh-sing kw'a-weh-go, ziang feh kw'a-weh ka; keh-
sing ma-tsing-go, ziang m-neh dziang-t'ong yiu-go ka;³¹ keh-sing
yüong-djôh shü-kæn-zông go, ziang m-neh ko-ü yüong gyi ka: ing-we
keh shü-kæn-zông-go yiang-shih z læ-tih ko-ky'i.

²⁹ 兄弟，我是介话，日脚短了。所以箇星有老娘个该像呒老娘介；³⁰ 箇星啼哭个，像弗啼哭介；箇星快活个，像弗快活介；箇星买进个，像呒得长通有个介；³¹ 箇星用着世间上个，像呒得过于用其介。因为箇世间上个样式是来的过去。

³² Ngô z iao ng-lah vong tæn sing-z. M-neh lao-nyüing cü-kwu z tang-sön Cü-go z-ken, dza-go hao peh Cü hwun-hyi: ³³ yiu lao-nyüing cü-kwu z tang-sön shü-kæn-zōng z-ken, dza-go hao peh gyi lao-nyüing hwun-hyi. ³⁴ Lao-nyüing teng do-kwu-nyiang yia z kôh-yiang-go. M-neh nen-nyüing go z tang-sön Cü-go z-ken, s-teh kyi-sing teng weh-ling tu ts'ing-kyih: yiu nen-nyüing go z tang-sön shü-kæn-zōng z-ken, dza-go hao peh nen-nyüing hwun-hyi. ³⁵ Ngô kông keh-go shih-wô z we-leh ng-lah zi-go ih-c'ü; bing feh-z do-leh mô-long-deo t'ao læ ng-lah deo-li, z iao ng-lah tso-nying yiu t'i-min, djông-djông ih-dzing-tsi-lu voh-z Cü.

³² 我是要尔拉留担心事。呒得老娘主顾是打算主个事干，咋个好拨主欢喜。³³ 有老娘主顾是打算世间上事干，咋个好拨其老娘欢喜。³⁴ 老娘等大姑娘也是各样个。呒得男娘个是打算主个事干，使得机身等活灵都清洁。有男娘个是打算世间上事干，咋个好拨男娘欢喜。³⁵ 我讲箇个说话是为了尔拉自个益处；并弗是驮勒马笼头套来尔拉头里，是要尔拉做人有体面，常常一成济路服侍主。

³⁶ Ziah yiu nying ts'eng-ts'eng zi-go nyiang-ts ts'o-ko z-'eo z tao gyi m-t'i-min, tsæ-wô pih ky'iao-leh z-ka tso; ka ze gyi dza tso, yia m-kao ze; hao peh gyi-lah hweng-p'e. ³⁷ Dæn-z sing-li kyin-kyüih-go cü-kwu, m-kao soh-go hyih-feh-læ, k'o-yi i zi-go sing-siang, ziah-z sing-li yi-kying ding-kwe liu-djü gyi nyiang-ts, gyi z tso-leh hao. ³⁸ Ka-ni, kô-c'ih nyiang-ts go cü-kwu z tso-leh hao-go; feh kô-c'ih nyiang-ts go cü-kwu z yü-kô tso-leh hao.

³⁶ 若有人忖忖自个娘子错过时候是倒其呒体面，再话必巧勒是介做；介随其咋做，也呒告罪；好拨其拉婚配。³⁷ 但是心里坚决个主顾，呒告啥个歇弗来，可以依自个心想，若是心里已经定规留住其娘子，其是做勒好。³⁸ 介呢，嫁出娘子个主顾是做勒好个；弗嫁出娘子个主顾是愈加做勒好。

³⁹ Tso lao-nyüing go, gyi nen-nyüing wa læ-tong z-'eo, z be lih-fah bo-djü; gyi nen-nyüing ziah-z si-de, ziu hao zi tso cü-i, ze gyi ky'i kô jü; tsih iao z dzæ-ü Cü go. ⁴⁰ Gyi ziah k'eng djöng-djöng siu-tong, dziu ngô i-s yü-kô yiu foh-ky'i: ngô ts'eng zi yia z yiu Jing-ming-go Ling læ-tih.

³⁹ 做老娘个，其男娘还来东时候，是被律法缚住；其男娘若是死了，就好自做主意，随其去嫁谁；只要是在于主个。⁴⁰ 其若肯常常守东，就我意思愈加有福气：我忖自也是有神明个灵来的。

1K. VIII.

KÔNG-TAO ngeo-ziang-go tsi-veh, ah-lah hyiao-teh ah-lah tu yiu cü-sih. (Cü-sih we s-teh ny ing zi-tseng-zi-do, tsih-yiu jing-æ we dzing-dziu teh-ky'i.² Ih-go ny ing ziah zi sön z ming-bah soh-go z-ken, dziu sô tông-kæ hyiao-teh k'en-læ, lin ih-yang tu wa feh-zing hyiao-teh:³ dæn-z ih-go ny ing ziah æ-kying Jing-ming, gyi z Jing-ming sô hyiao-teh-go.)⁴ Ka-ni, kông-tao ky'üoh ngeo-ziang-go tsi-veh, ah-lah hyiao-teh ngeo-ziang z yü-dziu li-hyang m-neh-go tong-si, djü-leh Ih-we tsnga z m-teh bih-go Jing-ming.⁵ Se-tsih yiu keh-sing ts'ing-hwu jing-ming go, 'öh-tsia læ t'in-zöng, 'öh-tsia læ di-'ö; (ziang yiu hyü-to jing-ming, yiu hyü-to cü ka:)⁶ dziu ah-lah k'en-læ tsih-yiu ih-we Jing-ming, ziu-z T'in-Vu, væn-veh tu c'ih-ü Gyi, ah-lah yia kwe-ü Gyi; tsih-yiu ih-we Cü, ziu-z Yiæ-su Kyi-toh, væn-veh tu k'ao-djôh Gyi, ah-lah yia k'ao-djôh Gyi.⁷ Tsih-z m-teh tu yiu keh-go cü-sih: yiu-sing ny ing tao jü-kying liang-sing wa kôh-djôh ngeo-ziang, ziu ky'üoh *keh-sing tong-si* z ziang ngeo-ziang-go tsi-veh ka; gyi-lah-go liang-sing feh kyin-kwu, ziu iao tæn-djôh ao-tsao.

讲到偶像个祭物，阿拉晓得阿拉都有知识。（知识会使得人自尊自大，只有仁爱会成就德气。²一个人若自算是明白啥个事干，

就所当该晓得看来，连一样都还弗曾晓得。³但是一个人若爱敬神明，其是神明所晓得个。）⁴介呢，讲到吃偶像个祭物，阿拉晓得偶像是宇宙里向呒得个东西，除了一位之外是呒得别个神明。⁵虽即有箇星称呼神明个，或者来天上，或者来地下；（像有许多神明，有许多主介。）⁶就阿拉看来只有一位神明，就是天父，万物都出于其，阿拉也归于其；只有一位主，就是耶稣基督，万物都靠着其，阿拉也靠着其。⁷只是呒得都有箇个知识。有星人到如今良心还觉着偶像，就吃箇星东西是像偶像个祭物介；其拉个良心弗坚固，就要担着麤糟。

⁸ Ky'üoh-zih feh neng-keo s-teh Jing-ming hwun-hyi ah-lah: ky'üoh, m-kao soh-go [1]hao-c'ü; feh ky'üoh, yia m-kao soh-go [2]wa-c'ü. ⁹ Yüong kwu-djôh, k'ong-p'ô ng-lah keh-go công-dzing iao s-teh keh-sing no-ziah-go cü-kwu pæn-tih. ¹⁰ Kyüô-jü ih-go nyding k'en-kyin ng, yiu cü-sih go cü-kwu, læ ngeo-ziang-go miao-li zo-zih; keh-go nyding se-tsих no-ziah, gyi-go liang-sing næn-dao feh we [3]föng-tæn, zing-ts-ü ky'i ky'üoh ngeo-ziang-go tsi-veh ma? ¹¹ Ziu yiu no-ziah-go hyüong-di, z Kyi-toh dæ gyi si go, we-leh ng-go cü-sih iao mih-diao! ¹² Ng-lah ka teh-ze hyüong-di, sông gyi-lah feh kyin-kwu-go liang-sing, ziu-z teh-ze Kyi-toh. ¹³ Sô-yi ky'üoh-zih ziah we s-teh ngô hyüong-di væn-ze, ngô üong-yün feh ky'üoh nyüoh, sæn-leh ta-li hyüong-di væn-ze.

⁸ 吃食弗能够使得神明欢喜阿拉。吃，呒告啥个好处^[1]；弗吃，也呒告啥个坏处^[2]。⁹ 用顾着，恐怕尔拉箇个章程要使得箇星懦弱个主顾攤跌。¹⁰ 假如一个人看见尔，有知识个主顾，来偶像个庙里坐席；箇个人虽即懦弱，其个良心难道弗会放胆^[3]，甚至于去吃偶像个祭物吗？¹¹ 就有懦弱个兄弟，是基督代其死个，为了尔个知识要灭掉！¹² 尔拉介得罪兄弟，伤其拉弗坚固个良心，就是得罪基督。¹³ 所以吃食若会使得我兄弟犯罪，我永远弗吃肉，省勒带累兄弟犯罪。

[1] 'Ôh wô, kô-zông; 'ôh, to-deo. 或话，加上；或，多头。（原注）

[2] 'Ôh wô, ts'ô-lôh; 'ôh, ky'üih-siao. 或话，错落；或，缺少。（原注）

[3] 'Ôh wô, kyin-kwu-ky'i-læ. 或话，坚固起来。（原注）

1K. IX.

NGÔ næn-dao feh-z s-du ma? Næn-dao feh hao zi tso cü-i ma?
Næn-dao m-neh k'en-kyin ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh ko ma? Ng-lah
dzæ-ü Cü næn-dao feh-z ngô tso-go sang-weh ma? ² Dziu bih-nying
k'en-læ ngô ziah feh-z s-du, dziu ng-lah k'en-læ tsong z-go s-du; ing-
we ng-lah dzæ-ü Cü z ngô s-du tsih-veng-go ing-tsing. ³ Keh-sing dzô-
ts'ah ngô go cü-kwu, ngô z-ka feng-p'eo peh gyi t'ing.

我难道弗是使徒吗？难道弗好自做主意吗？难道呒得看见阿拉
主耶稣基督过吗？尔拉在于主难道弗是我做个生活吗？² 就别人看
来我若弗是使徒，就尔拉看来总是个使徒；因为尔拉在于主是我使
徒职份个印证。³ 箇星查察我个主顾，我是介分割拨其听。

⁴ Ah-lah næn-dao m̄-teh ky'üoh teng hah-go công-dzing ma? ⁵
Ah-lah ziah c'ü *kyiao-we-li-go* tsi-me, næn-dao m̄-teh công-dzing hao
ta-leh gyi tseo-læ-tseo-ky'i, ziang yü-to-go s-du, Cü-go keh-sing
hyüong-di, teng Kyi-fah ka ma? ⁶ Wa-z doh-doh ngô teng Pô-nô-pô m̄-
teh feh tso sang-weh go công-dzing ma?

⁴ 阿拉难道呒得吃等喝个章程吗？⁵ 阿拉若娶教会里个姊妹，难
道呒得章程好带勒其走来走去，像余多个使徒，主个箇星兄弟，等
矾法介吗？⁶ 还是独独我等巴拿巴呒得弗做生活个章程吗？

⁷ Jü yiu tōng-ping, ky'üoh zi-go k'eo-liang ma? Jü cong ih-yün
bu-dao, feh ky'üoh gyi-go ko-ts ma? Jü k'en ih-dziao yiang, feh ky'üoh
gyi yiang-na ma? ⁸ Ngô kōng keh-go shih-wô, næn-dao *tæn-tsих tsiao*
nying-go i-s? lih-fah feh yia z-ka kōng ma? ⁹ Mo-si-go lih-fah-li yiu sia-
tih, wô, “Nyin-koh-go ngeo, feh-k'o t'ao gyi-go cü-pô.” [Sm. 25. 4.]
Jing-ming næn-dao z kwu-djôh ngeo ma? ¹⁰ Ky'i feh-z 'o-jün we-leh
ah-lah-go yün-kwu kōng-go ma? Nyün-z we-leh ah-lah sia-tih-go: i-s
z-ka, Kang-cong-go cü-kwu yiu siang-vông ky'i kang-cong z ing-kæ-

go; ping-ts'ia yiu siang-vông ky'i tang dao go cü-kwu teh-djôh gyi sô siang-vông, yia z ing-kæ-go.¹¹ Ah-lah kyi-jün læ ng-lah-go congyiang tsah-k'æ ling-leh-kying iang-ts, ziah-z siu-keh ng-lah nyüoh-sing-go tong-si, yiu soh-go do z-ken ma?¹² Bih-nying jông-ts'ia yiu gyün-ping *hao do* ng-lah, 'o-hwông ah-lah ma? Peh-ko ah-lah m-tek yüong keh-go gyün-ping; fæn-cün yiang-yiang zi tæn-tông, k'ong-p'ô tsu-djü Kyi-toh-go foh-ing.

⁷ 谁有当兵，吃自个口粮吗？谁种一园葡萄，弗吃其个果子吗？谁看一潮羊，弗吃其羊奶吗？⁸ 我讲箇个说话，难道单只照人一个意思？律法弗也是介讲吗？⁹ 摩西个律法里有写的，话，「碾谷个牛，弗可套其个嘴巴。」[Sm. 25. 4.] 神明难道是顾着牛吗？¹⁰ 岂弗是和然为了阿拉个缘故讲个吗？原是为了阿拉写的个。意思是介，耕种个主顾有想望去耕种是应该个；并且有想望去打稻个主顾得着其所想望，也是应该个。¹¹ 阿拉既然来尔拉个中央扎开灵勒紧秧子，若是收割尔拉肉身个东西，有啥个大事干吗？¹² 别人尚且有权柄好驮尔拉，何况阿拉吗？不过阿拉呒得用箇个权柄；反转样样自担当，恐怕阻住基督个福音。

¹³ Ky'i feh hyiao-teh keh-sing bæn sing-din z-ken cü-kwu z ky'üoh sing-din-go væn; z-dzih tsi-dæn go cü-kwu dô-kô teh-djôh tsi-

dæn-zōng-go *li-veh* ma? ¹⁴ Cü yia z-ka feng-fu, djün foh-ing cü-kwu
hao dzong foh-ing du-nyih.

¹³ 岂弗晓得箇星办圣殿事干主顾是吃圣殿个饭；侍值祭坛个主
顾大家得着祭坛上个礼物吗？¹⁴ 主也是介吩咐，传福音主顾好从福
音度日。

¹⁵ Dæn-z keh-sing z-ken ngô ih-ngæn m-neh yüong-djôh gyi; ngô
næn-kæn sia keh-fæn shih-wô yia bing feh-z iao ny ing-kô z-ka dæ ngô:
ing-we ngô keh-go kw'ô-k'eo, ziah yiu ny ing iao s-teh gyi tso hyü-wô,
ngô wa neng-s si. ¹⁶ Ngô ky'i djün foh-ing, m-kao soh-go hao kw'ô-
k'eo; ngô pih ky'iao-leh z-ka; ziah feh djün foh-ing, ngô yiu 'o-se! ¹⁷
Ngô ziah dzing-nyün tso keh-go z-ken, hao teh-djôh sông: ziu-z feh
dzing-nyün, yia yiu tsiang-vông-go ky'üih-veng yi-kying kao-dæ ngô
de. ¹⁸ Ka-ni, ngô keh-go sông dza-go? Ziu-z, djün foh-ing neng-keo s-
teh Kyi-toh-go foh-ing feh fi *nying-kô* dong-din, z-ka feh yüong-djôh
ngô dzæ-ü foh-ing sô yiu-go gyün-ping.

¹⁵ 但是箇星事干我一眼呒得用着其；我难间写箇番说话也并弗
是要人家是介待我：因为我箇个夸口，若有人要使得其做虚话，我
还能使死。¹⁶ 我去传福音，呒告啥个好夸口；我必巧勒是介；若弗
传福音，我有祸祟！¹⁷ 我若情愿做箇个事干，好得着赏。就是弗情
愿，也有账房个缺分已经交代我了。¹⁸ 介呢，我箇个赏咋个？就

是，传福音能够使得基督个福音弗费人家铜钿，是介弗用着我在于福音所有个权柄。

¹⁹ Ngô peng-læ feh-z ny ing-kô-go nu-boh, z zi dz ing-nyün tso cong-ny ing-go nu-boh, s-teh ngô hao teh-djôh ny ing yü-kô to. ²⁰ Ngô teng Yiu-t'a ny ing tang-ho, ziu ziang Yiu-t'a ny ing ka, s-teh ngô hao teh-djôh Yiu-t'a ny ing; teng lih-fah ming-'ô-go ny ing tang-ho, ziu ziang lih-fah ming-'ô-go ny ing ka, s-teh ngô hao teh-djôh lih-fah ming-'ô-go ny ing; ²¹ teng m-lih-fah-go ny ing tang-ho, ziu ziang m-lih-fah ka, s-teh ngô hao teh-djôh m-lih-fah-go ny ing. (Ngô bing feh-z læ Jing-ming-go min-zin m-lih-fah, z i Kyi-toh-go lih-fah.) ²² Ngô teng no-ziah-go ny ing tang-ho, ziu ziang no-ziah-go ny ing ka, s-teh ngô hao teh-djôh no-ziah-go ny ing. Teng cong-ny ing tang-ho, gyi-lah dza-go, ngô yiang-yiang yia z dza-go, s-teh ngô cong-ü hao kyiу kyi-go ny ing. ²³ Ngô ka tso-fah z we-leh foh-ing, s-teh ngô hao dô-kô teh-djôh foh-ing-go hao-c'ü.

¹⁹ 我本来弗是人家个奴仆，是自情愿做众人个奴仆，使得我好得着人愈加多。²⁰ 我等犹太人打仗，就像犹太人介，使得我好得着犹太人；等律法名下个人打仗，就像律法名下个人介，使得我好得着律法名下个人；²¹ 等呒律法个人打仗，就像呒律法介，使得我好得着呒律法个人。（我并弗是来神明个面前呒律法，是依基督个律

法。) ²² 我等懦弱个人打仗，就像懦弱个人介，使得我好得着懦弱个人。等众人打仗，其拉咋个，我样样也是咋个，使得我终于好救几个人。²³ 我介做法是为了福音，使得我好大家得着福音个好处。

²⁴ Ky'i feh hyiao-teh læ kao-dziang-li sæ peng-gying go cü-kwu tu z-ka peng, tsih-yiu ih-go teh-djôh sông ma? Ng-lah kæ ka peng-fah, s-teh ng-lah hao teh-djôh. ²⁵ Væn-pah sæ peng-z go cü-kwu z yiang-yiang tso-gyi: gyi-lah ka tso-fah, z siang teh-djôh ih-ting we wæ-diao go kwun-min; ah-lah ni, z siang ih-ting feh we wæ-diao go. ²⁶ Sô-yi ngô læ-tih peng, feh-z ziang m-su-moh-tsiang ka; ngô læ-tih tang gyün-deo, yia feh-z ziang tang læ k'ong-li ka: ²⁷ ngô z ah-djü ngô-go kyi-sing, ping-ts'ia ngang-k'ô gyi tso nu-boh; zôn-g-k'ong-p'ô foh-ing yi-kying djün peh bih-nying, ngô-zi fæn-cün be t'ih-c'ih.

²⁴ 岂弗晓得来校场里赛奔竟个主顾都是介奔，只有一个得着赏吗？尔拉该介奔法，使得尔拉好得着。²⁵ 凡百赛本事个主顾是样样做忌。其拉介做法，是想得着一顶会坏掉个冠冕；阿拉呢，是想一顶弗会坏掉个。²⁶ 所以我来的奔，弗是像呒数目账介；我来的打拳头，也弗是像打来空里介。²⁷ 我是压治我个机身，并且硬柯其做奴仆；尚恐怕福音已经传拨别人，我自反转被踢出。

1K. X.

HYÜONG-DI, ngô feh iao ng-lah feh ming-bah, ah-lah tsu-tsong tu z læ yüing-go 'ô-deo; tu kying-ko hæ-go cong-nyiang; ² tu læ yüing-li teng hæ-li ziu Mo-si-go si-li; ³ tu ky'üoh tso-yang ling-leh-kying-go k'eo-liang; ⁴ tu hah tso-yang ling-leh-kying-go shü: ing-we *tu* z hah sô keng-djôh gyi keh ling-leh-kying bun-zah liu-c'ih-læ-go shü: keh-go bun-zah ziu-z Kyi-toh. ⁵ Dæn-z gyi-lah cong-nyiang yiu ih-do-pun z Jing-ming feh hwun-hyi; z be mih-diao læ kw'öng-iæ di-fông.

兄弟，我弗要尔拉弗明白，阿拉祖宗都是来云个下头；都经过海个中央；² 都来云里等海里受摩西个洗礼；³ 都吃做样灵勒紧个口粮；⁴ 都喝做样灵勒紧个水。因为都是喝所跟着其箇灵勒紧磐石流出来个水；箇个磐石就是基督。⁵ 但是其拉中央有一大半是神明弗欢喜；是被灭掉来旷野地方。

⁶ Keh tu z peh ah-lah ^[1]tso pông-yang, s-teh ah-lah feh ky'i t'en ūa tong-si, ziang gyi-lah sô t'en ka. ⁷ Ng-lah yia m-nao pa ngeo-ziang, ziang gyi-lah cong-nyiang yiu-sing nyding ka; ziang yiu sia-tih, wô, “Pah-sing zo-tæn-lôh ky'üoh-ky'üoh hah-hah, 'eo-deo bô-ky'i-læ hyi-hyi.” [C. 32. 6.] ⁸ Ah-lah yia m-nao tso kæn-ying z-ken, ziang gyi-lah cong-nyiang yiu-sing nyding tso kæn-ying ka, ih-nyih kong-fu si nyi-væn sæn-ts'in nyding. ⁹ Ah-lah yia m-nao s-s Kyi-toh, ziang gyi-lah

cong-nyiang yiu-sing nying s-s *Gyi* ka, be keh-sing doh-dzô sông-ming.¹⁰ Ng-lah yia m-nao ün-'eng *Jing-ming*, ziang gyi-lah cong-nyiang yiu-sing nying ün-'eng *Jing-ming* ka, peh ts'ao-mih-go cü-kwu djü-mih gyi.¹¹ Gyi-lah p'ong-djôh keh-sing long-tsong z-ken, z [1]tso pông-yiang: ping-ts'ia sia-lôh *shü-li*, iao kying-kyiæ ah-lah, ziu-z meh-dæ z-shü yi-kying ling-djôh-go cü-kwu.¹² Keh-lah zi sön z lih-tong go nying yüong kwu-djôh vi-min tih-tao.

⁶ 箇都是拨阿拉做榜样^[1]，使得阿拉弗去贪坏东西，像其拉所贪介。⁷ 尔拉也呒得好拜偶像，像其拉中央有星人介；像有写的，话，「百姓坐带落吃吃喝喝，后头爬起来嬉嬉。」[C. 32. 6.]⁸ 阿拉也呒得好做奸淫事干，像其拉中央有星人做奸淫介，一日工夫死二万三千人。⁹ 阿拉也呒得好试试基督，像其拉中央有星人试试其介，被箇星毒蛇丧命。¹⁰ 尔拉也呒得好怨恨神明，像其拉中央有星人怨恨神明介，拨抄灭个主顾除灭其。¹¹ 其拉碰着箇星拢总事干，是做榜样^[1]。并且写落书里，要警戒阿拉，就是末代时世已经临着个主顾。¹² 箇拉自算是立东个人用顾着未免跌倒。

[1] 'Ôh wô, tso ing-tsing; 'ôh, tông yiang-ts. 或话，做印证；或，当样子。（原注）

¹³ Ng-lah sô p'ong-djôh-go mi-'ôh peh-ko z. [1]bing-djông z-ken: *Jing-ming* yia z sing-jih-go; *Gyi* tsæ-ve peh ng-lah ko-ü lih-liang ziu

mi-'ôh; mi-'ôh-go z-'eo tsong we kæ ih-da c'ih-lu, s-teh ng-lah neng-keo tông-leh-djü.

¹³ 尔拉所碰着个迷惑不过是平常事干^[1]。神明也是信实个；其再舖拨尔拉过于力量受迷惑；迷惑个时候总会该一埭出路，使得尔拉能够挡勒住。

[1] 'Ôh wô, nyîng sô p'ong-djôh-go. 或话，人所碰着个。（原注）

¹⁴ Sô-yi, ngô ts'ing-æ-go hyüong-di, yüong to-bi pa ngeo-ziang z-ken. ¹⁵ Ngô z, ziang teng ts'ong-ming-go cü-kwu kông; ngô sô kông-go ng hao p'i-bing-kyi siang. ¹⁶ Ah-lah sô coh-foh keh foh-ky'i-go pe-ts, ky'i feh-z Kyi-toh-go hyüih ah-lah dô-kô yiu-veng ma? Ah-lah sô p'ah-k'æ-go mun-deo, ky'i feh-z Kyi-toh-go kyi-sing ah-lah dô-kô yiu-veng ma? ¹⁷ Ah-lah hyü-to nyîng z ih-go mun-deo, ih-go kyi-sing: ing-we long-tsong tu feng-ky'üoh keh ih-go mun-deo. ¹⁸ Ts'ia-k'en keh-sing tsiao nyüoh-sing k'en-læ tso Yi-seh-lih nyîng go: gyi-lah ky'üoh tsi-veh go cü-kwu næn-dao teng tsi-dæn feh-z dô-kô yiu-veng ma? ¹⁹ Ka k'en-ky'i-læ, ngô dza wô ni? Wô ngeo-ziang z soh-si ma? 'ôh-tsia ngeo-ziang-go tsi-veh z soh-si ma? ²⁰ Feh-z ka: ngô wô bih-koh-nying sô tsi-go, “z tsi ôh-kyü, feh-z tsi Jing-ming:” [Sm. 32. 17.] ngô yia feh iao ng-lah teng keh-sing ôh-kyü dô-kô yiu-veng. ²¹ Ng-lah feh neng-keo hah Cü-go pe-ts, yi hah kyü-go pe-ts; feh neng-keo ky'üoh Cü-go tsiu-yin,

yi ky'üoh kyü-go tsiu-yin. ²² Ah-lah z kyih-ky'i Cü-go ô-wông ma?
Næn-dao pi Gyi wa neng-ken ma?

¹⁴ 所以，我亲爱个兄弟，用躲避拜偶像事干。¹⁵ 我是，像等聪明个主顾讲；我所讲个尔好批评记想。¹⁶ 阿拉所祝福箇福气个杯子，岂弗是基督个血阿拉大家有份吗？阿拉所赈开个馒头，岂弗是基督个机身阿拉大家有份吗？¹⁷ 阿拉许多人是一个馒头，一个机身：因为拢总都分吃箇一个馒头。¹⁸ 且看箇星照肉身看来做以色列人个。其拉吃祭物个主顾难道等祭坛弗是大家有份吗？¹⁹ 介看起来，我咋话呢？话偶像是啥西吗？或者偶像个祭物是啥西吗？²⁰ 弗是介。我话别国人所祭个，「是祭恶鬼，弗是祭神明。」[Sm. 32. 17.] 我也弗要尔拉等箇星恶鬼大家有份。²¹ 尔拉弗能够喝主个杯子，又喝鬼个杯子；弗能够吃主个酒筵，又吃鬼个酒筵。²² 阿拉是激起主个惊惶吗？难道比其还能干吗？

²³ NGÔ yiang-ying z-ken tu hao tso, tsih-z vi-pih tu yiu ih-c'ü:
ngô yiang-ying z-ken tu hao tso, tsih-z vi-pih tu we dzing-dziu teh-
ky'i. ²⁴ M-nying hao siang zi-go ih-c'ü; kôh-nying iao siang bih-nying-
go ih-c'ü.

²³ 我样样事干都好做，只是未必都有益处：我样样事干都好做，只是未必都回成就德气。²⁴ 忽人好想自个益处；各人要想别人个益处。

²⁵ Væn-pah læ z-min-zōng ma-go tong-si, ng-lah tu hao ky'üoh; hao-vong, k'ong-p'ô sōng liang-sing, meng gyi dziang-si: ²⁶ ing-we "t'in-'ô teng gyi li-deo-go væn-veh tu z Cü-GO." [S. 24. 1.] ²⁷ Ziah yiu ih-go feh siang-sing-go cü-kwu siang-ts'ing ng-lah, ng-lah ziah hwun-hyi ky'i, væn-pah pa læ ng-lah min-zin go tu hao ky'üoh; hao-vong, k'ong-p'ô sōng liang-sing, meng gyi dziang-si. ²⁸ T'ong-jün yiu nying wô hyiang ng-lah dao, "Keh z ngeo-ziang-go tsi-veh;" we-leh keh ts-tin-go cü-kwu, yia we-leh liang-sing, m-nao ky'üoh gyi: ing-we "t'in-'ô teng gyi li-deo-go væn-veh tu z Cü-GO." [S. 24. 1.] ²⁹ Ngô wô liang-sing, feh-z ng-zi-go, z gyi-go *liang-sing*: ing-we ngô-go cü-i dza-we iao peh bih-nying-go liang-sing tsah-vah? ³⁰ Ngô kyi-jün [1]k'ao-djôh eng-we læ-tih ky'üoh, we-leh ngô sô ts'æn-nyiæn-go tong-si dza-we iao peh nying-kô póng-hwe ma?

²⁵ 凡百来市面上买个东西，尔拉都好吃；好留，恐怕伤良心，问其详细。²⁶ 因为「天下等其里头个万物都是主个。」[S. 24. 1.] ²⁷ 若有一个弗相信个主顾相请尔拉，尔拉若欢喜去，凡百摆来尔拉面前个都好吃；好留，恐怕伤良心，问其详细。²⁸ 倘然有人话向尔拉道，「箇是偶像个祭物；」为了箇指点个主顾，也为了良心，呒得好吃其。因为「天下等其里头个万物都是主个。」[S. 24. 1.] ²⁹ 我话良心，弗是尔自个，是其个良心。因为我个主意咋会要拨别人个良

心责罚？³⁰ 我既然靠着恩惠^[1]来的吃，为了我所忏念个东西咋会要拨人家谤毁吗？

[1] 'Ôh wô, bih-koh-nying. 或话，别国人。（原注）

³¹ Z-ka, ng-lah feh-leng ky'üoh, feh-leng hah, feh-leng tso soh-go z-ken, tu kæ we-leh Jing-ming-go yüong-wô ka tso. ³² 'Ôh-tsia Yiu-t'a nyding, 'ôh-tsia Hyi-lah nyding, 'ôh-tsia Jing-ming-go kyiao-we, m-nao pô pæn-tih-go tong-si fông læ gyi min-zin. ³³ Tsing-ziang ngô tso væn-pah z-ken, iao peh væn-pah nyding hwun-hyi; feh siang zi-go ih-c'ü, z siang cong-nying-go ih-c'ü, s-teh gyi-lah hao teh-djôh kyiu.

³¹ 是介，尔拉弗论吃，弗论喝，弗论做啥个事干，都该为了神明个荣华介做。³² 或者犹太人，或者希腊人，或者神明个教会，呒得好把搬跌个东西放来其面前。³³ 正像我做凡百事干，要拨凡百人欢喜；弗想自个益处，是想众人个益处，使得其拉好得着救。

1K. XI.

Ng-lah yüong k'en ngô-go yiang, ziang ngô k'en Kyi-toh-go yiang ka.

尔拉用看我个样，像我看基督个样介。

² HYÜONG-DI, ngô ts'ing-tsæn ng-lah, ing-we yiang-yiang z-ken kyi-teh ngô, ping-ts'ia pao-siu *ngô-go* ^[1]kao-hyüing, tsiao ng sô djün-ziu peh ng-lah go. ³ Dæn-z ngô iao ng-lah hyiao-teh, væn-pah nen-go deo z Kyi-toh; nyü-go deo z nen; Kyi-toh-go deo z Jing-ming. ⁴ Væn-pah nen-nyüing, 'ôh-tsia tso tao-kao 'ôh-tsia kông sin-cü shih-wô z-'eo deo-li tsô-kæ, z ta-li gyi-go deo m-t'i-min: ⁵ væn-pah nyü-nying, 'ôh-tsia tso tao-kao 'ôh-tsia kông sin-cü shih-wô z-'eo deo-li m-kao tsô-kæ, *yia* z ta-li gyi-go deo m-t'i-min; z teng *deo-fah* t'i-diao go nyü-nying ih-seh-s-yiang-go. ⁶ Nyü-nying feh tsô-kæ, feh-jü tsin-diao *deo-fah*: ziah-z nyü-nying 'ôh-tsia tsin-diao 'ôh-tsia t'i-diao *deo-fah* sön z wÔng-k'ong, ka yüong tsô-kæ.

² 兄弟，我称赞尔拉，因为样样事干记得我，并且保守我个教训^[1]，照尔所传授拨尔拉个。³ 但是我要尔拉晓得，凡百男个头是基督；女个头是男；基督个头是神明。⁴ 凡百男娘，或者做祷告或者讲先知说话时候头里遮盖，是带累其个头呒体面。⁵ 凡百女人，或者做祷告或者讲先知说话时候头里呒告遮盖，也是带累其个头呒体面；是等头发剃掉个女人一色斯样个。⁶ 女人弗遮盖，弗如剪掉头发。若是女人或者剪掉或者剃掉头发算是惶恐，介用遮盖。

[1] 'Ôh wô, li-tsih. 或话，礼节。（原注）

⁷ Nen feh ing-tōng tsô-kæ gyi deo, ing-we gyi z *Jing-ming-go siang-mao*, z *Jing-ming-go yüong-wô*: tsih-yiu nyü-nying z nen-go yüong-wô. ⁸ Ing-we nen feh-z c'ih-ü nyü; z nyü c'ih-ü nen: ⁹ wa-yiu nen feh-z we-leh nyü zao-c'ih-læ; z nyü we-leh nen zao-go. ¹⁰ Ing-we z-ka, nyü-nying, we-leh keh-sing ^[1]t'in-s, ing-tōng yiu ^[2]gyün-ping læ gyi deo-li ta-tih. ¹¹ Dæn-z dzæ-ü Cü, nyü feh-z teng nen kah-k'æ, nen yia feh-z teng nyü kah-k'æ: ¹² ing-we tsing-ziang nyü z dzong nen ka læ-go, nen yia z k'ao-djôh nyü ka *sang-c'ih-læ*; kyiу-kying væn-veh tu z dzong *Jing-ming* ka læ.

⁷ 男弗应当遮盖其头，因为其是神明个相貌，是神明个荣华。只有女人是男个荣华。⁸ 因为男弗是出于女；是女出于男。⁹ 还有男弗是为了女造出来；是女为了男造个。¹⁰ 因为是介，女人，为了箇星天使^[1]，应当有权柄来其头里带的^[2]。¹¹ 但是在于主，女弗是等男隔开，男也弗是等女隔开。¹² 因为正像女是从男介来个，男也是靠着女介生出来；究竟万物都是从神明介来。

[1] *Yiu-teh doh, kyiao-we-li-go s-ts'a*. 有得读，教会里个使差。（原注）

[2] *Sô wô gyün-ping, z deo-li ta-tih-go tong-si, tso voh nen go kyi-'ao*. 所话权柄，是头里带的个东西，做服男个记号。（原注）

¹³ Ng-lah zi sing-li hao p'i-bing-siang: nyü-nying feh tsô-kæ gyi deo ky'i tao-kao *Jing-ming*, 'eh-li feh 'eh-li? ¹⁴ Ziu-z keh sang-dzing-go

li-sing næn-dao feh kao ng-lah, nen ziah yiu dziang-dziang deo-fah, z
gyi m-t'i-min; ¹⁵ nyü ziah yiu dziang-dziang deo-fah, z gyi yüong-wô?
ing-we gyi-go deo-fah s-peh gyi z [1]tông tsô-kæ-go tong-si. ¹⁶ Ziah yiu
nying iao tsang-leng, ah-lah z m-teh keh-cü-ka kwe-kyü; Jing-ming-go
cong kyiao-we yia z-ka.

¹³ 尔拉自心里好批评相：女人弗遮盖其头去祷告神明，合理弗
合理？¹⁴ 就是箇生成个理性难道弗教尔拉，男若有长长头发，是其
呒体面；¹⁵ 女若有长长头发，是其荣华？因为其个头发赐拨其是当
遮盖个东西^[1]。¹⁶ 若有人要争论，阿拉是呒得箇株介规矩；神明个
众教会也是介。

[1] 'Ôh wô, tông siu-p'ao. 或话，当手帕。（原注）

¹⁷ Ngô næn-kæn iao feng-fu ng-lah z-ken, feh-z ts'ing-tsæn ng,
ing-we ng-lah jü-long-kæn feh-z s-teh ng-lah yiu ih-c'ü, fæn-cün s-teh
ng-lah yiu ūa-c'ü. ¹⁸ Deo-ih-meng, ng-lah jü-long læ kyiao-we-li, ngô
t'ing-meng ng-lah cong-nyiang yiu [1]feng-k'æ z-ken; ngô yia yiu kyi-
feng siang-sing. ¹⁹ Læ ng-lah cong-nyiang feng-k'æ kyih-tông z-ken
yia pih-ding yiu-go, s-teh keh-sing s-c'ih-liao nyding hao læ ng-lah
cong-nyiang ming-ming k'en-c'ih.

¹⁷ 我难间要吩咐尔拉事干，弗是称赞尔，因为尔拉聚拢间弗是
使得尔拉有益处，反转使得尔拉有坏处。¹⁸ 头一门，尔拉聚拢来教

会里，我听闻尔拉中央有分开事干^[1]；我也有几分相信。¹⁹ 来尔拉中央分开结党事干也必定有个，使得箇星试出了人好来尔拉中央明看出。

[1] 'Ôh wô, tsang-leng. 或话，争论。 (原注)

²⁰ Ng-lah dô-kô jü-long-læ, ^[1]feh-z læ ky'üoh Cü-go væn-ts'æn:
²¹ ing-we ky'üoh-go z-'eo kôh-nying ts'iang-ts'iang zông-zin ky'üoh zi-
go tong-si; du-kyi-go yia yiu, ky'üoh-tse-go yia yiu. ²² Ng-lah næn-dao
m-teh oh-li hao ky'i ky'üoh, hao ky'i hah ma? Wa-z k'en-ky'ing Jing-
ming-go kyiao-we, s-teh keh-sing ^[2]m-teh-go cü-kwu wông-k'ong ma?
Ngô hao dza teng ng-lah wô ni? Keh-go z-ken ngô hao ts'ing-tsæn ng-
lah ma? Z ts'ing-tsæn-feh-læ.

²⁰ 尔拉大家聚拢来，弗是^[1]来吃主个晚餐。²¹ 因为吃个时候各
人抢抢上前吃自个东西；肚饥个也有，吃醉个也有。²² 尔拉难道呒
得屋里好去吃，好去喝吗？还是看轻神明个教会，使得箇星呒得个
^[2] 主顾惶恐吗？我好咋等尔拉话呢？箇个事干我好称赞尔拉吗？是
称赞弗来。

[1] Yiu-teh fæn, feh neng-keo. 有得翻，弗能够。 (原注)

[2] 'Ôh wô, gyüong-kw'u-go. 或话，穷苦个。 (原注)

²³ Ngô dzong Cü-go u-sen tsih-ziu keh-go shih-wô, yia yi-kying
djün-ziu ng-lah; ziu-z wô Cü Yiæ-su, be ma-diao keh yia, do-leh mun-

deo,²⁴ coh-zia-ts, p'ah-k'æ, z-ka wô, “Ng-lah do-leh ky'üoh; keh z Ngô-go kyi-sing, we-leh ng-lah p'ah-k'æ-go: ng-lah yüong ka ky'i tso, hao kyi-teh Ngô.”²⁵ Yü-yüih ky'üoh-hao ts-'eo, yia z-ka *do-leh* pe-ts, wô, “Keh-go pe-ts z ts'oh-tsæn-sing-go iah, k'ao-djôh Ngô-go hyüih *shih-lih-go*: ng-lah ze-bin kyi-z ky'üoh *gyi*, yüong ka ky'i tso hao kyi-teh Ngô.”²⁶ Ing-we ng-lah ze-bin kyi-z ky'üoh keh-go mun-deo, hah keh-go pe-ts, z piao-ming Cü-go si, ih-dzih teng-tao Gyi *tsæ* læ-go z-'eo.

²³ 我从主个鸟碎接受箇个说话，也已经传授尔拉；就是话主耶稣，被卖掉箇夜，驮勒馒头，²⁴ 祝谢仔，哌开，是介话，「尔拉驮勒吃；箇是我个机身，为了尔拉哌开个。尔拉用介去做，好记得我。」²⁵ 遙越吃好之后，也是介驮勒杯子，话，「箇个杯子是簇崭新个约，靠着我个血设立个。尔拉随便几时吃其，用介去做好记得我。」²⁶ 因为尔拉随便几时吃箇个馒头，喝箇个杯子，是表明主个死，一直等到其再来个时候。

²⁷ Keh-lah væn-pah feh 'eh-li ky'üoh Cü keh-go mun-deo, hah Cü *keh-go* pe-ts go, ziu-z væn-djôh Cü-go kyi-sing teng Cü-go hyüih.²⁸ Ih-go nying kæ zi dzô-ts'ah zi; z-ka hao ky'i ky'üoh keh-go mun-deo, hah keh-go pe-ts.²⁹ Feh 'eh-li ky'i ky'üoh ky'i hah-go cü-kwu, z [1]zi ky'üoh zi hah zi-go ze, ing-we bin feh ming-bah Cü-go kyi-sing.³⁰

We-leh ka, ng-lah-go cong-nyiang yiu hyü-to no-ziah-go, sang-bing-go,
wa-yiu kw'eng-joh-go yia feh siao.³¹ Ah-lah ziah zi p'un-tön zi, feh
we be Cü p'un-tön:³² næn-kæn be p'un-tön, keh z ziu Cü-go tsah-vah,
sæn-leh ah-lah teng shü-kæn-zōng nyung dô-kô ding-ze.

²⁷ 箇拉凡百弗合理吃主箇个馒头，喝主箇个杯子个，就是犯着
主个机身等主个血。²⁸ 一个人该自查察自；是介好去吃箇个馒头，
喝箇个杯子。²⁹ 弗合理去吃去喝个主顾，是自吃自喝自个罪^[1]，因
为辨弗明白主个机身。³⁰ 为了介，尔拉个中央有许多懦弱个，生病
个，还有困熟个也弗少。³¹ 阿拉若自判断自，弗会被主判断。³² 难
间被判断，箇是受主个责罚，省勒阿拉等世间上人大家定罪。

[1] 'Ôh wô, zi t'ao p'un-tön. 或话，自讨判断。（原注）

³³ Sô-yi, ngô hyüong-di, ng-lah jü-long-læ ky'üoh go z-'eo, yüong
dô-kô teng-'eo-kyi.³⁴ Ziah yiu du-kyi-go nyung, kæ læ oh-li ky'üoh; s-
teh ng-lah jü-long-læ feh we peh Cü [1]ding-ze. Yü-to z-ken, teng ngô
læ z-'eo we feng-fu ng-lah.

³³ 所以，我兄弟，尔拉聚拢来吃个时候，用大家等候记。³⁴ 若
有肚饥个人，该来屋里吃；使得尔拉聚拢来弗会拨主定罪^[1]。余多
事干，等我来时候会吩咐尔拉。

[1] 'Ôh wô, p'un-tön. 或话，判断。（原注）

1K. XII.

HYÜONG-DI, kōng-tao *Sing-Ling-go eng-s*, ngô feh iao ng-lah feh ming-bah.² Ng-lah hyiao-teh zi *peng-læ z-go* bih-koh-nying; ze-bin dza-go ying-yiu ng-lah, ziu be ta-diao voh-z keh-sing ve k'æ-k'eo go ngeo-ziang.³ Keh-lah ngô peh ng-lah hyiao-teh, M-yiu ih-go nyig dzæ-ü Jing-ming-go Ling kōng-go, we wô Yiæ-su z [1]be tsiu-mô-go; yia m-yiu ih-go nyig, ziah feh-z dzæ-ü Sing-Ling kōng-go, neng-keo wô Yiæ-su z Cü.

兄弟，讲到圣灵个恩赐，我弗要尔拉弗明白。² 尔拉晓得自本来是个别国人；随便咋个引诱尔拉，就被带掉服侍箇星船开口个偶像。³ 箇拉我拨尔拉晓得，呒有一个人在于神明个灵讲个，会话耶穌是被咒骂个^[1]；也呒有一个人，若弗是在于圣灵讲个，能够话耶穌是主。

[1] 'Ôh wô, kæ mih-vông. 或话，该灭亡。（原注）

⁴ Yiu kôh-yang-go eng-s, tsih-yiu ih-go *Sing-Ling*. ⁵ Yiu kôh-
yang-go [1]tsih-veng, tsih-yiu ih-go Cü. ⁶ Yiu kôh-yang-go neng-ken,
tsih-yiu ih-go Jing-ming, we tso pah-yang neng-ken læ væn-pah
nying-go li-hyang.

⁴ 有各样个恩赐，只有一个圣灵。⁵ 有各样个职份^[1]，只有一个主。⁶ 有各样个能干，只有一个神明，会做百样能干来凡百人个里向。

[1] 'Ôh wô, bæn-z-go tsih-veng. 或话，办事个职份。（原注）

⁷ Dæn-z s-peh kôh-nying yiu Sing-Ling læ gyi-go sing-zông hyin-c'ih-læ, z we-leh cong-nying-go ih-c'ü. ⁸ Yiu-teh-go, Sing-Ling s-peh gyi we kông ts'ong-ming-go shih-wô; yiu-teh-go, s-peh gyi we kông yiu cü-sih go shih-wô, yia z tsiao keh-we Sing-Ling; ⁹ yiu-teh-go, s-peh gyi siang-sing-go sing, yia z dzæ-ü keh-we Sing-Ling; yiu-teh-go, s-peh gyi i-bing-go eng-s, yia z dzæ-ü keh-we Sing-Ling; ¹⁰ yiu-teh-go, s-peh gyi tso gyi-z go neng-ken; yiu-teh-go, s-peh gyi we kông sin-cü shih-wô; yiu-teh-go, s-peh gyi we bin-pih keh-sing ling: yiu-teh-go, s-peh gyi we kông bih-c'ü t'u-wô; yiu-teh-go, s-peh gyi we fæn bih-c'ü t'u-wô. ¹¹ Dæn-z keh-sing pah-yiang neng-ken tu z keh doh-ih-we Sing-Ling sô tso-go, ze Zi-go cü-i feng peh kôh-nying go.

⁷ 但是赐拨各人有圣灵来其个身上显出来，是为了众人个益处。⁸ 有得个，圣灵赐拨其会讲聪明个说话；有得个，赐拨其会讲有知识个说话，也是照箇位圣灵；⁹ 有得个，赐拨其相信个心，也是在于箇位圣灵；有得个，赐拨其医病个恩赐，也是在于箇位圣灵；¹⁰ 有得个，赐拨其做奇事个能干；有得个，赐拨其会讲先知说

话；有得个，赐拨其会辨别箇星灵；有得个，赐拨其会讲别处土话；有得个，赐拨其会翻别处土话。¹¹但是箇星百样能干都是箇独一位圣灵所做个，随自个主意分拨各人个。

¹² Tsing-ziang kyi-sing z ih-go, yiu hyü-to ts-t'i, ping-ts'ia keh ih-go sing-zōng-go pah-t'i, se-tsih to, tu tso-leh ih-go kyi-sing; Kyi-toh yia z-ka-go. ¹³ Ing-we ah-lah cong-nying, feh-leng Yiu-t'a nying [1] Hyi-lah nying, feh-leng z nu-boh feh-z nu-boh, tu dzong ih-go *Sing-Ling* ziu si-li tso-leh ih-go kyi-sing; ping-ts'ia tu hah ih-go *Sing-Ling*.

¹² 正像机身是一个，有许多肢体，并且箇一个身上个百体，虽即多，都做了一个机身；基督也是介个。¹³因为阿拉众人，弗论犹太人希腊人[1]，弗论是奴仆弗是奴仆，都从一个圣灵受洗礼做了一个机身；并且都喝一个圣灵。

[1] 'Oh wô, bih-koh-nying. 或话，别国人。（原注）

¹⁴ Wa-yiu kyi-sing feh *tæn-tsih* ih-go ts-t'i, z yiu hyü-to. ¹⁵ Ziah-zyiah wô, “Ngô feh-z siu, keh-lah feh joh-ü kyi-sing;” næn-dao we-leh ka ziu feh joh-ü kyi-sing ma? ¹⁶ Ziah-z ng-to wô, “Ngô feh-z ngæn-tsing, keh-lah feh joh-ü kyi-sing;” næn-dao we-leh ka ziu feh joh-ü kyi-sing ma? ¹⁷ Ziah weng-sing tu z ngæn-tsing, ‘ah-li hao t'ing? ziah tu z ng-to, ‘ah-li hao hyüong ni? ¹⁸ Dæn-z Jing-ming yi-kying tsiao Zigo cü-i pô pah-t'i yiang-tang-iang en-teng læ kyi-sing-zōng. ¹⁹ Ziah

long-tsong tso-leh tso-yiang-go ts-t'i, kyi-sing læ 'ah-li? ²⁰ Næn-kæn
ts-t'i yiu hyü-to; kyi-sing tsih-yiu ih-go. ²¹ Ngæn-tsing feh neng-keo
teng siu wô, "Ngô hao-vong yüong-djôh ng:" deo yia *feh neng-keo* teng
kyiah wô, "Ngô hao-vong yüong-djôh ng-lah." ²² Keh-sing k'en-læ z
sing-zông nyün-ziah-go ts-t'i, keng-kô hyih-feh-læ: ²³ dziu ah-lah
k'en-læ z sing-zông m-t'i-min-go *ts-t'i*, ah-lah kah-nga ^[1]yüong t'i-min
tsông-sih gyi; ah-lah pe-zin-go *u-sen* yiu kah-nga-go kwe-djong: ²⁴ ah-
lah kwe-djong-go *u-sen*, hao-vong *tsông-sih* gyi. Jing-ming z diao-diao-
yüing-yüing p'e-tah sing-t'i; yiu feh-tao-ts-c'ü, kah-nga s-peh gyi t'i-
min: ²⁵ s-teh sing-zông m-kao hao ^[2]feng-k'æ, pah-t'i we dô-kô kwu-
djôh. ²⁶ Ziah-z ih-go ts-t'i ky'üoh-kw'u, pah-t'i dô-kô ky'üoh-kw'u: ih-
go ts-t'i yiu t'i-min, pah-t'i dô-kô kw'a-weh.

¹⁴ 还有肌身弗单只一个肢体，是有许多。¹⁵ 若是脚话，「我弗
是手，箇拉弗属于肌身；」难道为了介就弗属于肌身吗？¹⁶ 若是耳
朵话，「我弗是眼睛，箇拉弗属于肌身；」难道为了介就弗属于肌
身吗？¹⁷ 若浑身都是眼睛，何里好听？若都是耳朵，何里好嗅呢？
¹⁸ 但是神明已经照自个主意把百体样打样安顿来肌身上。¹⁹ 若拢总
做了做样个肢体，肌身来何里？²⁰ 难间肢体有许多，肌身只有一个。²¹ 眼睛弗能够等手话，「我好留用着尔：」头也弗能够等脚
话，「我好留用着尔拉。」²² 箇星看来是身上软弱个肢体，更加歇
弗来：²³ 就阿拉看来是身上呒体面个肢体，阿拉格外用体面装饰其

[1]; 阿拉卑贱个乌碎有格外个贵重：²⁴ 阿拉贵重个乌碎，好留装饰其。神明是调调匀匀配搭身体；有弗到之处，格外赐拨其体面：²⁵ 使得身上呒告好分开^[2]，百体会大家顾着。²⁶ 若是一个肢体吃苦，百体大家吃苦。一个肢体有体面，百体大家快活。

[1] 'Ôh wô, kô t'i-min peh-gyi. 或话，加体面拨其。（原注）

[2] 'Ôh wô, tsang-zao. 或话，争造。（原注）

²⁷ Næn-kæn ng-lah z Kyi-toh-go kyi-sing; kôh-nying tso Gyi-go ts-t'i. ²⁸ Jing-ming læ kyiao-we-li shih-lih yiu-sing nyding; di-ih z s-du, di-nyi sin-cü-nying, di-sæn kyiao-s; wa-yiu nyding s-peh gyi tso gyi-z go, yiu i-bing-go eng-s go, we vu-dzu go, we bæn z-ken go, we kông ^[1]bih-c'ü t'u-wô go, keh-sing. ²⁹ Næn-dao tu z s-du ma? tu z sin-cü-nying ma? tu z kyiao-s ma? tu we tso gyi-z ma? ³⁰ tu yiu i-bing-go eng-s ma? tu we kông bih-c'ü t'u-wô ma? tu we fæn-yih shih-wô ma?

²⁷ 难间尔拉是基督个机身；各人做其个肢体。²⁸ 神明来教会里设立有星人；第一是使徒，第二先知人，第三教师；还有人赐拨其做奇事个，有医病个恩赐个，会扶助个，会办事干个，会讲别处^[1]土话个，箇星。²⁹ 难道都是使徒吗？都是先知人吗？都是教师吗？都会做奇事吗？³⁰ 都有医病个恩赐吗？都会讲别处土话吗？都会翻译说话吗？

[1] 'Ôh wô, kyi-ying. 或话，几样。（原注）

³¹ Ng-lah yüong hyüih-sing siang ting hao-go eng-s: ngô wa-yiu
ih-da kah-nга hao-go lu tin hyiang ng-lah dao.

³¹ 尔拉用血心想顶好个恩赐；我还有一埭格外好个路点向尔拉
道。

1K. XIII.

NGÔ ziu-z we kōng cong-nying teng t'in-s-go yiang-ying shih-wô, ziah m-neh jing-æ, tsih hao sön z læ-tih hyiang-go dong-ky'i, 'ôh-tsia gæ-go do-beh.² Ziu-z neng-keo kōng sin-cü shih-wô, we hyiao-teh ih-ts'ih ao-miao-go z-ken teng ih-ts'ih-go cü-sih; ziu-z yiu jih-feng siang-sing-go sing, zing-ts-ü neng-keo pô sæn yi-ko-ky'i; ziah m-neh jing-æ, ngô z m-cong-yüong.³ Ngô ziu-z we pô long-tsong kô-kyi tsiu-tsi gyüong-nying, ziu-z we sô-c'ih kyi-sing peh ho me-sah; ziah m-neh jing-æ, yia z vu-ih.

我就是会讲众人等天使个样样说话，若呒得仁爱，只好算是来的响个铜器，或者塞个大钹。² 就是能够讲先知说话，会晓得一切奥妙个事干等一切个知识；就是有十分相信个心，甚至于能够把山移过去；若呒得仁爱，我是呒中用。³ 我就是会把拢总家计周济穷人，就是会舍出机身拔火焜煞；若呒得仁爱，也是无益。

⁴ Jing-æ we næ-sing dæ nying-kô, hao-sing tao nying-kô; jing-æ feh we tu-gyi; jing-æ feh we pa-p'ing, feh we zi-tseng-zi-do, ⁵ feh we tso m-li z-ken, feh we t'en-du zi-go *hao-c'ü*, feh we ih-z-li dong-nu, feh we pô nying-kô-go ôh z-ken dzeng læ sing-li; ⁶ feh we hwun-hyi fi-li, tsong [1]hwun-hyi tsing dao-li; ⁷ we yiang-yiang t'e-nyiang, yiang-yiang siang-sing, yiang-yiang siang-vông, yiang-yiang jing-næ.

⁴ 仁爱会耐心待人家，好心到人家；仁爱弗会妒忌；仁爱弗会摆拼，弗会自尊自大，⁵ 弗会做呒理事干，弗会贪图自个好处，弗会一时里动怒，弗会把人家个恶事干存来心里；⁶ 弗会欢喜非礼，总欢喜眞道理^[1]；⁷ 会样样推让，样样相信，样样想望，样样忍耐。

[1] *Peng-veng z-ngæn*, teng tsing dao-li dô-kô hwun-hyi. 本文字眼，等眞道理大家欢喜。（原注）

⁸ Jing-æ üong feh we lôh-k'ong. Ziah-z sin-cü shih-wô, we fi-diao; ziah-z bih-c'ü t'u-wô, we hyih-tsôh; ziah-z cü-sih, yia we fi-diao. ⁹ Ing-we ah-lah *yin-dzæ tsih-yiu* kyi-feng cü-sih, *tsih-yiu* kyi-feng kông sin-cü shih-wô: ¹⁰ keh djün-be-go ih tao, keh kyi-feng-go ziu we fi-diao. ¹¹ Ngô tso siao-nying z-'eo, ngô-go shih-wô z siao-nying-go shih-wô, ngô-go sing-siang Z siao-nying-go sing-siang, ngô-go ts'eng-shih z siao-nying-go ts'eng-shih; teng-tao dzing-nying-tsiang-da, ziu tiu-diao

siao-nying-go z-ken.¹² Ah-lah yin-dzæ z dzong kying-ts li-hyiang
[1]ing-ing-dong k'en-kyin; tao-leh keh-go z-'eo we te-min k'en-kyin-
gyi: yin-dzæ ngô tsih-yiu kyi-feng ming-bah; tao-leh keh-go z-'eo we
djün-djün ming-bah, ziang Cü ming-bah ngô ka.

⁸ 仁爱永弗会落空。若是先知说话，会废掉；若是别处土话，
会歇作；若是知识，也会废掉。⁹ 因为阿拉现在只有几分知识，只
有几分讲先知说话。¹⁰ 箇全备个一到，箇几个就会废掉。¹¹ 我做
小人时候，我个说话是小人个说话，我个心想是小人个心想，我个
忖说是小人个忖说；等到成人长大，就丢掉小人个事干。¹² 阿拉现
在是从镜子里向隐隐动看见^[1]；到了箇个时候会对面看见其：现在
我只有几分明白；到了箇个时候会全全明白，像主明白我介。

[1] 'Ôh wô, k'en feh ts'ing-t'ong. 或话，看弗清通。（原注）

¹³ Næn-kæn yiu siang-sing, siang-vông, jing-æ, keh sæn-yiang, z-
djöng læ-tong: gyi-cong z jing-æ ting do.

¹³ 难间有相信，想望，仁爱，箇三样，时常来东。其中是仁爱
顶大。

NG-LAH yüong zōng-kying tse-djôh jing-æ; yia yüong hyüih-sing siang Sing-Ling-go eng-s, ting iao-kying iao ng-lah kông sin-cü shih-wô.² Kông bih-c'ü t'u-wô go feh-z kông peh nying t'ing, z kông peh Jing-ming t'ing; ing-we gyi ling-sing se-tsih kông ao-miao z-ken, z m-nying t'ing-leh-c'ih:³ dæn-z kông sin-cü shih-wô go z pô dzing-dziu teh-ky'i, ky'ün-hwô, teng en-wei-go shih-wô, kông peh nying t'ing.⁴ Kông bih-c'ü t'u-wô go z dzing-dziu zi-go teh-ky'i; kông sin-cü shih-wô go z dzing-dziu kyiao-we-go teh-ky'i.⁵ Ngô dæn-nyün ng-lah cong-nying tu we kông bih-c'ü t'u-wô, dæn-z yü-kô iao ng-lah kông sin-cü shih-wô: ing-we kông bih-c'ü t'u-wô cü-kwu, ziah feh-z fæn-yih, s-teh kyiao-we dzing-dziu teh-ky'i, wa-z tso sin-cü-nying keng-kô do.

尔拉用上紧追着仁爱；也用血心想圣灵个恩赐，项要紧要尔拉讲先知说话。² 讲别处土话个弗是讲拨人听，是讲拨神明听；因为其灵性虽即讲奥妙事干，是呒人听勒出。³ 但是讲先知说话个是把成就德气，劝化，等安慰个说话，讲拨人听。⁴ 讲别处土话个是成就自个德气；讲先知说话个是成就教会个德气。⁵ 我但愿尔拉众人都会讲别处土话，但是愈加要尔拉讲先知说话。因为讲别处土话主顾，若弗是翻译，使得教会成就德气，还是做先知人更加大。

⁶ Hyüong-di, kyüô-jü ngô tao ng-lah u-sen læ z kông *bih-c'ü t'u-wô*, feh pô soh-go meh-z, 'ôh-tsia cü-sih, 'ôh-tsia sin-cü shih-wô, 'ôh-tsia kao-hyüing shih-wô, kông peh ng-lah t'ing, ü ng-lah yiu soh-go ih-c'ü? ⁷ Ziu-z keh-sing m-ling-ky'i we fah-c'ih sing-ing go tong-si, 'ôh-tsia dih-ts, 'ôh-tsia bi-bô, ziah-z gyi fah-c'ih-go sing-ing m-kao soh-go feng-pih, dza-we hyiao-teh c'ü-c'ih soh-go *ky'iang*, dæn-c'ih soh-go *diao* læ ni? ⁸ Wa-yiu 'ao-deo ziah fah-c'ih feh ts'ing-t'ong-go sing-ing, jü we be-bæn ky'i tang-tsiang? ⁹ Z-ka, ng-lah zih-deo ziah feh kông-c'ih ming-bah-go shih-wô, dza-we hyiao-teh sô kông-go ni? ka kông z k'ong-deo-go. ¹⁰ K'o-pi, shü-kæn-zông yiu hyü-to 'ao-su-go k'eo-ing, yia m-yiu ih-yang m-neh i-s læ-tih. ¹¹ Ngô ziah feh tong keh k'eo-ing-go i-s, dziu kông-go cü-kwu k'en-læ ngô z nga-koh-nying, dziu ngô k'en-læ kông-go cü-kwu yia z nga-koh-nying. ¹² Z-ka, ng-lah kyi-jün z hyüih-sing siang [1] *Sing-Ling-go eng-s*, yüong ky'i gyiu *eng-s* kô-be to, hao dzing-dziu kyiao-we-go teh-ky'i.

⁶ 兄弟，假如我到尔拉鸟碎来是讲别处土话，弗把啥个默示，或者知识，或者先知说话，或者教训说话，讲拨尔拉听，于尔拉有啥个益处？⁷ 就是箇星呒灵气会发出声音个东西，或者笛子，或者琵琶，若是其发出个声音呒告啥个分别，咋会晓得吹出啥个腔，弹出啥个调来呢？⁸ 还有号头若发出弗清通个声音，谁会备办去打仗？⁹ 是介，尔拉舌头若弗讲出明白个说话，咋会晓得所讲个呢？

介讲是空头个。¹⁰ 可比，世间上有许多号数个口音，也呒有一样呒得意思来的。¹¹ 我若弗懂箇口音个意思，就讲个主顾看来我是外国人，就我看来讲个主顾也是外国人。¹² 是介，尗拉既然是血心想圣灵个恩赐^[1]，用去求恩赐加倍多，好成就教会个德气。

[1] 'Ôh wô, ling-leh-kying-go eng-s: Peng-veng, keh-sing ling. 或话，灵勒紧个恩赐：本文，箇星灵。（原注）

¹³ Sô-yi kông bih-c'ü t'u-wô cü-kwu tông-kæ gyiu Jing-ming s-teh gyi neng-keo fæn-yih. ¹⁴ Ngô ziah yüong bih-c'ü t'u-wô tao-kao, ngô-go ling-sing nyün-z læ-tih tao-kao, tsih-z ngô-go i-s z m-dao-dzing. ¹⁵ Ka-ni, dza-go yia? Ngô we yüong ling-sing tao-kao, yia we yüong nyïng-kô ming-bah-go shih-wô tao-kao: ngô we yüong ling-sing ko-ts'ong, yia we yüong nyïng-kô ming-bah-go shih-wô ko-ts'ong. ¹⁶ Feh-jün ng ziah-z ling-sing coh-tsæn Jing-ming, keh feh ming-bah-go nyïng kyi-jün feh tong ng-go shih-wô, ng coh-zia-hao gyi dza neng-keo wô Üô-meng ni? ¹⁷ Ng-go coh-zia nyün-z hao-go, tsih-z m-kao hao dzing-dziu gyi-go teh-ky'i. ¹⁸ Ngô zia-zia ngô-go Jing-ming, neng-keo kông bih-c'ü t'u-wô pi ng-lah cong-nyïng wa to: ¹⁹ dæn-z læ kyiao-we-li yüong bih-c'ü t'u-wô kông ts'in-væn-kyü, ngô neng-s kông s-ng-kyü ming-bah-go shih-wô, hao kao nyïng-kô.

¹³ 所以讲别处土话主顾当该求神明使得其能够翻译。¹⁴ 我若用别处土话祷告，我个灵性原是来的祷告，只是我个意思是呒陶成。¹⁵ 介呢，咋个呀？我会用灵性祷告，也会用人家明白个说话祷告。我会用灵性歌唱，也会用人家明白个说话歌唱。¹⁶ 弗然尔若是灵性祝赞神明，箇弗明白个人既然弗懂尔个说话，尔祝谢好其咋能够话「亚们」呢？¹⁷ 尔个祝谢原是好个，只是呒告好成就其个德气。¹⁸ 我谢谢我个神明，能够讲别处土话比尔拉众人还多。¹⁹ 但是来教会里用别处土话讲千万句，我能使讲四五句明白个说话，好教人家。

²⁰ Hyüong-di, kōng-tao ts'ong-ming-cü-we m-nao ziang siano-nying ka: kōng-tao ôh z-ken iao ziang na-hwun, kōng-tao ts'ong-ming-cü-we iao ziang [1]dzing-nying-tsiang-da ka. ²¹ Læ lih-fah shü-li yiu ka sia-tih, “Cü z-ka wô, Ngô tsiang-læ we yüong bih-c'ü t'u-wô, bih-c'ü k'eo-ing, teng keh-go pah-sing kông: se-tsih z-ka, gyi-lah yia feh k'eng t'ing Ngô.” [Y. 28. 11, 12.] ²² Sô-yi keh-sing bih-c'ü t'u-wô z shih-lih tso bing-kyü, feh-z we-leh siang-sing cü-kwu, z we-leh feh siang-sing cü-kwu: ziah-z kông sin-cü shih-wô, feh-z we-leh feh siang-sing cü-kwu, z we-leh siang-sing cü-kwu.

²⁰ 兄弟，讲到聪明智慧呒得好像小人介。讲到恶事干要像奶花，讲到聪明智慧要像成人长大^[1]介。²¹ 来律法书里有介写的，「主是介话，我将来会用别处土话，别处口音，等箇个百姓讲；虽

即是介，其拉也弗肯听我。」 [Y. 28. 11, 12.]²² 所以箇星别处土话是设立做凭据，弗是为了相信主顾，是为了弗相信主顾；若是讲先知说话，弗是为了弗相信主顾，是为了相信主顾。

[1] *Yiu-teh fæn, djün-be: k'en* 1K. 2. 6. 有得翻，全备。看 1K. 2. 6.。（原注）

²³ T'ōng-jün djün kyiao-we dō-kô jü-long, tu læ-tih kōng *bih-c'ü t'u-wô*, ziah yiu feh ming-bah 'ōh-tsia feh siang-sing-go ny ing tseo-tsing-læ, næn-dao feh we wô ng-lah z fah-gwōng ma? ²⁴ Dæn-z tu kōng sin-cü shih-wô, ziah yiu feh siang-sing 'ōh-tsia feh ming-bah-go ny ing tseo-tsing-læ, gyi we be long-tsong ny ing tsah-vah, be long-tsong ny ing bin-c'ih; ²⁵ gyi sing-li ing-dzōng-tih-go *i-s* ziu we hyin ming-bah: z-ka, we boh-tao di-yiang pa-pa Jing-ming, wô Jing-ming jih-dzæ z læ ng-lah-go cong-nyiang.

²³ 倘然传教会大家聚拢，都来的讲别处土话，若有弗明白或者弗相信个人走进来，难道弗会话尔拉是发狂吗？²⁴ 但是都讲先知说话，若有弗相信或者弗明白个人走进来，其会被拢总人责罚，被拢总人辨出；²⁵ 其心里隐藏的个意思就会显明白。是介，会伏倒地咩拜拜神明，话神明实在是来尔拉个中央。

²⁶ KA-NI, hyüong-di, dza-go yia? Ng-lah jü-long z-'eo, kôh-nying 'ōh-tsia yiu ih-siu s, yiu ih-fæn kao-hyüing, yiu ih-yiang *bih-c'ü t'u-wô*,

yü ih-fæn meh-z shih-wô, yü ih-yiang fæn-yih: tōng-kæ yiang-yiang
we-leh dzing-dziu teh-ky'i ka tso.

²⁶ 介呢，兄弟，咋个呀？尔拉聚拢时候，各人或者有一首诗，
有一番教训，有一样别处土话，有一番默示说话，有一样翻译。当
该样样为了成就德气介做。

²⁷ 'Ôh-tsia yü nying kōng bih-c'ü t'u-wô, tsih-siao liang-go, to-
tseh sæn-go; yia kæ ih-go ih-go kōng; ping-ts'ia iao ih-go nying fæn-
yih. ²⁸ Ziah-z m-neh fæn-yih cü-kwu læ-tong, læ kyiao-we-li m-nao
k'æ k'eo; tsih hao kōng peh zi teng Jing-ming t'ing z-de.

²⁷ 或者有人讲别处土话，只消两个，多则三个；也该一个一个
讲；并且要一个人翻译。²⁸ 若是呒得翻译主顾来东，来教会里呒得
好开口；只好讲拨自等神明听是了。

²⁹ Keh-sing sin-cü-nying liang-sæn-go hao kōng, yü-to hao bin-
pih gyi-go shih-wô. ³⁰ Ziah-z ih-go bōng-pin zo-tong-go cü-kwu teh-
djöh meh-z, keh sin kōng-go tōng-kæ hyih-k'eo. ³¹ Ing-we ng-lah
neng-keo ih-go ih-go long-tsong kōng sin-cü shih-wô, s-teh cong-
nying tu hao 'ôh dao-li, tu teh-djöh en- we. ³² Ping-ts'ia sin-cü-nying-
go ling tsong z voh sin-cü-nying go. ³³ Ing-we Jing-ming feh-z s-teh
nying [1]lön-ts'ih-pah-tsao, z s-teh gyi 'o-moh, ziang læ sing-du-go
cong kyiao-we ka.

²⁹ 箇星先知人两三个好讲，余多好辨别其个说话。³⁰ 若是一个旁边坐东个主顾得着默示，箇先讲个当该歇口。³¹ 因为尔拉能够一个一个拢总讲先知说话，使得众人都好学道理，都得着安慰。³² 并且先知人个灵总是服先知人个。³³ 因为神明弗是使得人乱七八糟[1]，是使得其和睦，像来圣徒个众教会介。

[1] 'Ôh wô, ts'ao-lön. 或话，吵乱。（原注）

³⁴ Ng-lah-go nyü-nying læ kyiao-we-li m-nao k'æ k'eo; ing-we z feh hyü gyi-lah kông, tsong iao gyi-lah voh nen; læ lih-fah shü-li yia z-ka wô. ³⁵ Ziah yiu soh-go iao hyiao-teh, læ oh-li hao meng gyi-zi-go nen-nyüing: ing-we nyü-nyüing læ kyiao-we-li kông z wông-k'ong-siang.

³⁴ 尔拉个女人来教会里呒得好开口；因为是弗许其拉讲，总要其拉服男；来律法书里也是介话。³⁵ 若有啥个要晓得，来屋里好问其自个男娘。因为女娘来教会里讲是惶恐相。

³⁶ Jing-ming-go dao-li næn-dao z c'ih-ü ng-lah ma? næn-dao z tæn ling-djôh ng-lah ma? ³⁷ Ziah yiu nyding zi sön z sin-cü-nying, 'ôh-tsia z ling-leh-kying-go nyding, tông-kæ sih-teh ngô sô sia peh ng-lah go shih-wô tu z Cü-go feng-fu. ³⁸ Ziah yiu feh sih-teh-go, ze gyi feh sih-teh z-de.

³⁶ 神明个道理难道是出于尔拉吗？难道是单临着尔拉吗？³⁷ 若有人自算是先知人，或者是灵勒紧个人，当该识得我所写拨尔拉个说话都是主个吩咐。³⁸ 若有弗识得个，随其弗识得是了。

³⁹ Sô-yi, hyüong-di, yüong hyüih-sing siang kông sin-cü shih-wô; kông bih-c'ü t'u-wô, yia vong ky'i kying-djü gyi. ⁴⁰ Yang-yang z-ken yüong t'i-min-siang a-ts'-jü ka ky'i tso.

³⁹ 所以，兄弟，用血心想讲先知说话；讲别处土话，也留去禁住其。⁴⁰ 样样事干用体面相挨次序介去做。

1K. XV.

HYÜONG-DI, ngô sô djün peh ng-lah go foh-ing, (ng-lah sô tsih-ziu, dzæ-ü gyi lih-leh-djü, yi dzong gyi teh-djôh kyiu go;) ² ngô yüong dza-go shih-wô djün peh ng-lah, næn-kæn tsæ di-sing ng-lah: ziah-z ko-jün ^[1]pao-siu keh-go foh-ing; feh-jün ng-lah z k'ong-deo siang-sing.

兄弟，我所传拨尔拉个福音，（尔拉所接受，在于其立勒住，又从其得着救个；）² 我用咋个说话传拨尔拉，难间再提醒尔拉。若是果然保守^[1]箇个福音；弗然尔拉是空头相信。

[1] Yiu-teh fæn, kyi-teh. 有得翻，记得。（原注）

³ Ngô z di-ih djün-ziu ng-lah, yia z ngô-zi sô tsih-ziu-go, ziu-z wô Kyi-toh we-leh ah-lah-go ze si-de, tsiao Sing-shü sô wô; ⁴ tsông-hao-ts di-sæn nyih tsæ weh-cün-læ, tsiao Sing-shü sô wô; ⁵ wa-yiu yin-c'ih peh Kyi-fah, 'eo-deo peh jih-nyi s-du k'en: ⁶ tsæ 'eo-deo yin-c'ih peh ng-pah-to hyüong-di tso z-'eo k'en-kyin; gyi-cong yiu-sing yi-kying kw'eng-joh-de, yiu ih-do-pun z wa læ-tong. ⁷ Wa-yiu yin-c'ih peh Yüô-kôh; tsæ yin-c'ih peh cong s-du k'en. ⁸ Ting kyih-sah yin-c'ih peh ngô, ziang yüih-veng feh tsoh sang-c'ih-go na-hwun, k'en. ⁹ Ngô z s-du li-hyiang ting siao-go; we-leh pih-næn Jing-ming-go kyiao-we feh kæ ts'ing-hwu z s-du. ¹⁰ Dæn-z ky'ü-leh Jing-ming-go eng-we ngô næn-kæn z ka-go de: Gyi-go eng-we yia feh-z k'ong-deo s-peh ngô; z ngô pi gyi-lah long-tsong keng-kô lao-loh: yia feh-z ngô-zi, z Jing-ming-go eng-we teng ngô dô-kô læ-tong. ¹¹ Keh-lah feh-leng ngô, feh-leng gyi-lah, ah-lah z-ka djün kyiao, ng-lah z-ka siang-sing-de.

³ 我是第一传授尔拉，也是我自所接受个，就是话基督为了阿拉个罪死了，照圣书所话；⁴ 葬好仔第三日再活转来，照圣书所话；⁵ 还有现出拨矶法，后头拨十二使徒看。⁶ 再后头现出拨五百多兄弟做时候看见；其中有星已经困熟了，有一大半是还来东。⁷ 还有现出拨雅各；再现出拨众使徒看。⁸ 顶结煞现出拨我——像月份弗足生出个奶花——看。⁹ 我是使徒里向顶小个；为了逼难神明个教会弗该称呼是使徒。¹⁰ 但是亏了神明个恩惠我难间是介个了。其

个恩惠也弗是空头赐拨我；是我比其拉拢总更加劳碌。也弗是我自，是神明个恩惠等我大家来东。¹¹ 箇拉弗论我，弗论其拉，阿拉是介传教，尔拉是介相信了。

¹² Ziah yiu djün Kyi-toh z dzong si-nying li-hyiang weh-cün-læ, ng-lah cong-nyiang dza-we yiu-sing wô si-nying weh-cün-læ-go z-ken z m̄-teh-go? ¹² Si-nying weh-cün-læ-go z-ken ziah m̄-teh-go, ka Kyi-toh yia m-neh weh-cün-læ: ¹⁴ Kyi-toh ziah m-neh weh-cün-læ, ka-ni ah-lah sô djün z hyü-go, ng-lah-go siang-sing yia z hyü-go. ¹⁵ Ping-ts'ia ah-lah te-tsing Jing-ming yi-kying peh Kyi-toh weh-cün-læ, z kô te-tsing Jing-ming-go z-ken; ing-we si-nying ziah ko-jün feh we weh-cün-læ, ka-ni *Jing-ming* yia feh-zing peh Kyi-toh weh-cün-læ. ¹⁶ Si-nying ziah feh we weh-cün-læ, Kyi-toh yia m̄-teh weh-cün-læ: ¹⁷ Kyi-toh ziah m̄-teh weh-cün-læ, ng-lah-go siang-sing z k'ong-deo, ng-lah dzing-gyiu z zo-ze-liao-go. ¹⁸ Ziah-z ka, keh-sing dzæ-ü Kyi-toh kw'eng-joh-go cü-kwu yia mih-vông-de. ¹⁹ Ziah-z ah-lah siang-vông Kyi-toh go cü-kwu tæn-tsih yiu kying-si-go siang-vông, z cong-nying li-hyiang ting k'o-lin-go.

¹² 若有传基督是从死人里向活转来，尔拉中央咋会有星话死人活转来个事干是呒得个？¹³ 死人活转来个事干若呒得个，介基督也呒得活转来。¹⁴ 基督若呒得活转来，介呢阿拉所传是虚个，尔拉个

相信也是虚个。¹⁵ 并且阿拉对证神明已经拨基督活转来，是假对证神明个事干；因为死人若果然弗会活转来，介呢神明也弗曾拨基督活转来。¹⁶ 死人若弗会活转来，基督也呒得活转来。¹⁷ 基督若呒得活转来，尔拉个相信是空头，尔拉仍旧是坐罪了个。¹⁸ 若是介，箇星在于基督困熟个主顾也灭亡了。¹⁹ 若是阿拉想望基督个主顾单只有今世个想望，是众人里向顶可怜个。

²⁰ Dæn-z næn-kæn Kyi-toh z yi-kying dzong si-nying li-hiang weh-cün-læ, tso-leh keh-sing kw'eng-joh cü-kwu-go zōng-sing ko-ts de. ²¹ Ing-we kyi-jün dzong ny ing yiu si, yia dzong ny ing yiu si-nying weh-cün-læ-go z-ken. ²² Tsing-ziang dzæ-ü Üô-tông cong-nying tu si, z-ka dzæ-ü Kyi-toh cong-nying tu we weh-cün-læ. Tsih-z kôh-nying iao tsiao gyi-zi-go ts'-jü; Kyi-toh tso zōng-sing ko-ts; 'eo-deo, Gyi tsæ læ-go z-'eo, z Kyi-toh Zi-go ny ing. ²⁴ Keh-tsao z mah-go z-'eo, ziu-z Kyi-toh yi-kying ba-diao ih-ts'ih tsiah-we, ih-ts'ih gyün-ping teng shü-dao, pô kôh-kô kao-dæ T'in-Vu Jing-ming z-'eo. ²⁵ Ing-we Gyi pih iao tso wông, dzih-teng-tao pô long-tsong dziu-dih fông læ Gyi-zi-go kyiah-'ô. ²⁶ Ting kyih-sah ba-diao-go dziu-dih, ziu-z si. ²⁷ Ing-we Jing-ming "z s-teh væn-veh tu kwe-voh Gyi-go kyiah-'ô." [S. 8. 6.] Dæn-z wô "væn-veh kwe-voh Gyi," keh-we s-teh væn-veh kwe-voh Gyi go Cü-kwu z ming-ming feh dzæ gyi nen. ²⁸ Væn-veh yi-kying kwe-voh Gyi, keh-tsao Ng-ts Zi yia we kwe-voh keh-we s-teh væn-veh kwe-voh

Gyi Cü-kwu; z-ka, Jing-ming ziu we sön z væn-pah læ væn-pah-go li-hyiang.

²⁰ 但是难间基督是已经从死人里向活转来，做了箇星困熟主顾个尝新果子了。²¹ 因为既然从人有死，也从人有死人活转来个事干。²² 正像在于亚当众人都死，是介在于基督众人都会活转来。只是各人要照其自个次序；基督做尝新果子；后头，其再来个时候，是基督自个人。²⁴ 箇遭是末个时候，就是基督已经败掉一切爵位，一切权柄等世道，把国家交代天父神明时候。²⁵ 因为其必要做王，直等到把拢总仇敌放来其自个脚下。²⁶ 顶结煞败掉个仇敌，就是死。²⁷ 因为神明「是使得万物都归服其个脚下。」[S. 8. 6.] 但是话「万物归服其」，箇位使得万物归服其个主顾是明明弗在其内。²⁸ 万物已经归服其，箇遭儿子自也会归服箇位使得万物归服其主顾；是介，神明就会算是凡百来凡百个里向。

²⁹ Ziah si-nying weh-cün-læ-go z-ken 'o-jün m̄-teh-go, keh-sing we-leh si-nying ziu si-li cü-kwu dza-yi ni? ³⁰ Gyi-lah we-leh si-nying ziu si-li 'o-yüong ni? Tsæ-wô, ah-lah dza-we z-k'eh mao-hyin ni? ³¹ Ngô dzæ-ü ah-lah Cü Kyi-toh Yiæ-su we-leh ng-lah z kao-hying; ngô ts-tin keh-go kao-hying vah-tsiu wô, Ngô me-nyih pe-leh sing-ming tseo. ³² [1]Dziu nying-kô kông-læ, ngô læ Yi-feh-sô teng yia-siu teo-ko; si-nying ziah feh weh-cün-læ, keh yiu soh-go ih-c'ü ni? “Ah-lah lôh-

teh ky'üoh, lôh-teh hah; ing-we ming-tsiao ziu iao si-de.” [Y. 22. 13.] ³³
M-nao zi p'in zi: “Tseo ūa de iao ta-diao hao 'ang-we.” ³⁴ Yüong sing-cün-læ tso tsing-dzih-go z-ken, m-nao væn-ze: ing-we yiu-teh-go feh sih-teh Jing-ming. Ngô kōng keh-sing shih-wô, z peh ng-lah wōng-k'ong.

²⁹ 若死人活转来个事干和然呒得个，箇星为了死人受洗礼主顾咋搵呢？其拉为了死人受洗礼何用呢？再话，阿拉咋会时刻冒险呢？³¹ 我在于阿拉主基督耶稣为了尔拉是高兴；我指点箇个高兴罚咒话，我每日揜勒性命走。³² 就人家^[1]讲来，我来以弗所等野兽斗过；死人若弗活转来，箇有啥个益处呢？「阿拉落得吃，落得喝；因为明朝就要死了。」³³ 茫得好自騙自。「走坏队要带掉好行为。」³⁴ 用醒转来做正直个事干，茫得好犯罪。因为有得个弗识得神明。我讲箇星说话，是拨尔拉惶恐。

[1] *Peng-veng, Tsiao nyiing.* 本文，照人。（原注）

³⁵ DÆN-Z yiu nyiing we wô, “Si-nying z dza-go weh-cün-læ? Gylah yiu dza-go kyi-sing læ ni?”

³⁵ 但是有人会话，「死人是咋个活转来？其拉有咋个机身来呢？」

³⁶ Nyü-beng-go nyiing! ng sô 'ô-tih-go cong, ziah feh-z si, feh we weh-ky'i-læ. ³⁷ Wa-yiu ng sô 'ô-tih-go, feh-z 'ô keh tsiang-læ-go kyi-

sing, peh-ko z kying-kwōng ih-lih cong, 'ôh-tsia mah, 'ôh-tsia bih-nyiang-kao *cong*:³⁸ dæn-z Jing-ming ze Zi-go cü-i s-peh gyi kyi-sing, peh kôh-yang cong tu *yiу* gyi-zi-go kyi-sing.³⁹ Væn-pah nyüoh feh-z tso-yang nyüoh: nying-go nyüoh z ih-yang, tseo-siu-go *nyüoh* z ih-yang, ng-go nyüoh z ih-yang, tiao-go *nyüoh* yi z ih-yang.⁴⁰ Ping-ts'ia *yiу* t'in-zōng-go sing-t'i, di-'ô-go sing-t'i: t'in-zōng *sing-t'i-go* yüong-wô z ih-yang, di-'ô *sing-t'i-go* yüong-wô yi z ih-yang.⁴¹ Nyih-deo-go yüong-wô z ih-yang, yüih-liang-go yüong-wô z ih-yang, sing-siu-go yüong-wô yi z ih-yang; ziu-z sing-siu teng sing-siu pi-læ, yia *yiу* kôh-yang yüong-wô.

³⁶ 愚笨个人！尔所下的个种，若弗是死，弗会活起来。³⁷ 还有尔所下的个，弗是下箇将来个肌身，不过是镜光一粒种，或者麦，或者别样告种。³⁸ 但是神明随自个主意赐拨其肌身，拨各样种都有其自个肌身。³⁹ 凡百肉弗是做样肉。人个肉是一样，走兽个肉是一样，鱼个肉是一样，鸟个肉又是一样。⁴⁰ 并且有天上个身体，地下个身体。天上身体个荣华是一样，地下身体个荣华又是一样。⁴¹ 日头个荣华是一样，月亮个荣华是一样，星宿个荣华又是一样；就是星宿等星宿比来，也有各样荣华。

⁴² Si-ning tsæ weh-cün-læ yia z-ka-go. 'Ô-tih-go z iao læn-wu go *kyi-sing*; weh-cün-læ-go z ve læn-wu go *kyi-sing*:⁴³ 'ô-tih-go z m-t'i-

min-go *kyi-sing*; weh-cün-læ-go z yiu yüong-wô go *kyi-sing*: 'ô-tih-go z m-lih-liang-go *kyi-sing*; weh-cün-læ-go z yiu neng-ken go *kyi-sing*:⁴⁴ 'ô-tih-go z hyüih-ky'i-go *kyi-sing*; weh-cün-læ-go z ling-ky'i-go *kyi-sing*.

⁴² 死人再活转来也是介个。下的个是要烂糊个机身；活转来个是軮烂糊个机身。⁴³ 下的个是呒体面个机身；活转来个是有荣华个机身。下的个是呒力量个机身；活转来个是有能干个机身。⁴⁴ 下的个是血气个机身；活转来个是灵气个机身。

Yiu hyüih-ky'i-go *kyi-sing*, yia [1] yiu ling-ky'i-go *kyi-sing*.⁴⁵ *Sing-shü-li* yia yiu ka sia-tih, wô, “Deo-ih-go ny ing Üô-tông z tso-leh yiu weh-ming go ling-weng;” [Ts. 2. 7.] keh 'eo-deo-go Üô-tông z tso-leh s weh-ming go Ling.⁴⁶ Dæn-z feh-z yiu ling-ky'i go sin læ, z yiu hyüih-ky'i go sin læ; keh yiu ling-ky'i go z dzæ-'eo.⁴⁷ Deo-ih-go ny ing z c'ih-ü di, joh-ü hwe-dzing go: di-nyi-go Nying z keh-we Cü, c'ih-ü t'in go.
⁴⁸ Keh joh-ü hwe-dzing go z dza-go, væn-pah joh-ü hwe-dzing go yia z dza-go: keh joh-ü t'in go z dza-go, væn-pah joh-ü t'in go yia z dza-go.
⁴⁹ Ah-lah kyi-jün ta-djôh joh-ü hwe-dzing cü-kwu-go siang-mao, tsiang-læ yia we ta-djôh joh-ü t'in Cü-kwu-go siang-mao.

有血气个机身，也有^[1]灵气个机身。⁴⁵ 圣书里也有介写的，话，「头一个人亚当是做了有活命个灵魂；」 [Ts. 2. 7.] 箇后头个亚

当是做了赐活命个灵。⁴⁶但是弗是有灵气个先来，是有血气个先来；箇有灵气个是在后。⁴⁷头一个人是出于地，属于灰尘个；第二个人是箇位主，出于天个。⁴⁸箇属于灰尘个是昨个，凡百属于灰尘个也是昨个；箇属于天个是昨个，凡百属于天个也是昨个。⁴⁹阿拉既然带着属于灰尘主顾个相貌，将来也会带着属于天主顾个相貌。

[1] 原书此处错印为 yia，据 18⁹⁸ 版改正

⁵⁰ Hyüong-di, ngô z-ka wô, Nyüoh teng hyüih feh neng-keo teh-djôh Jing-ming-go koh; we wæ-diao go yia feh *neng-keo* teh-djôh ve wæ-diao go. ^{51, 52} Ngô ts'ia pô ih-yiang ao-miao z-ken wô hyiang ng-lah dao: Ah-lah feh we tu kw'eng-joh; tsih-z *teng-tao* kyih-sah 'ao-dong hyiang-go z-'eo, ah-lah long-tsong, ih-zông kong-fu, ngæn-tsing ih-sah, ziu we kæ-yiang: ing-we 'ao-deo tsiang-læ we hyiang-gyi, keh-sing si-ko-liao cü-kwu ziu we weh-cün-læ tso ve wæ-diao go *nying*, ah-lah yia we kæ-yiang. ⁵³ Ing-we keh we wæ-diao go pih iao c'ün-zông feh we wæ-diao go; keh we si go *pih iao* c'ün-zông feh we si go. ⁵⁴ Teng-tao keh we wæ-diao go *ko-jün* c'ün-zông feh we wæ-diao go, keh we si go *ko-jün* c'ün-zông feh we si go, keh-tsao *Sing-shü* sia-tih-go shih-wô ing-de, wô, “Si yi-kying tang-ba, ‘o-jün ky'üoh-meh-de.” [Y. 25. 8.] ⁵⁵ “Si ô! ng keh-me ts' læ ‘ah-li? [1] Ing-s ô! ng-go ying-min læ ‘ah-li?” [‘O. 13. 14.] ⁵⁶ Si-go ts' z ze; ze-go neng-ken z lih-fah: ⁵⁷ to-zia

Jing-ming, s-teh ah-lah k'ao-djôh ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh neng-keo
teh-djôh ying-min.

⁵⁰ 兄弟，我是介话，肉等血弗能够得着神明个国；会坏掉个也
弗能够得着箇坏掉个。^{51, 52} 我且把一样奥妙事干话向尔拉道。阿拉
弗会都困熟；只是等到结煞号筒响个时候，阿拉拢总，一晌工夫，
眼睛一睷，就会改样。因为号头将来会响其，箇星死过了主顾就会
活转来做箇坏掉个人，阿拉也会改样。⁵³ 因为箇会坏掉个必要穿上
弗会坏掉个；箇会死个必要穿上弗会死个。⁵⁴ 等到箇会坏掉个果然
穿上弗会坏掉个，箇会死个果然穿上弗会死个，箇遭圣书写的个说
话应了，话，「死已经打败，和然吃没了。」[Y. 25. 8.]⁵⁵ 「死哦！
尔箇枚刺来何里？阴司^[1]哦！尔个羸面来何里？」['O. 13. 14.]⁵⁶ 死
个刺是罪；罪个能干是律法。⁵⁷ 多谢神明，使得阿拉靠着阿拉主耶
稣基督能够得着羸面。

[1] 'Ôh wô, veng-mo. 或话，坟墓。（原注）

⁵⁸ Z-ka, ngô sô ts'ing-æ-go hyüong-di, ng-lah yüong lih-ding cü-i,
m-nao yiao-dong, iao z-djông kwông-'ang Cü-go z-ken; ing-we hyiao-
teh ng-lah-go lao-loh dzæ-ü Cü feh we lôh-k'ong-go.

⁵⁸ 是介，我所亲爱个兄弟，尔拉用立定主意，呒得好摇动，要
时常广行主个事干；因为晓得尔拉个劳碌在于主弗会落空个。

1K. XVI.

KÔNG-TAO tsiu-tsi sing-du go kyün-'ông, ziang ngô feng-fu
Kyüô-lah-t'a-go cong kyiao-we, ng-lah yia kæ z-ka tso-fah.² Me ts'ih-
nyih-go deo-ih-nyih, kôh-nying tsiao *Jing-ming* sô tô-hwô ng-lah go
tsing-nyih, hao ts'iu-tin-c'ih læ oh-li tsih-jü-kæn; sæn-leh ngô læ-go z-
'eo dzæ-fông ky'i kyün.³ Ngô ih tao, ziu we sia sing ts'a ng-lah sô kyü-
tsin-go nying ta ng-lah-go [1]kyün-'ông tao Yiæ-lu-sah-leng ky'i.⁴
Ziah-z ngô-zi yia ky'iah-leh ky'i, gyi-lah hao teng ngô dong-de ky'i.

讲到周济圣徒个捐项，像我吩咐加拉太个众教会，尔拉也该是
介做法。² 每七日个头一日，各人照神明所朵化尔拉个进业，好抽
点出来屋里积聚间；省勒我来个时候才方去捐。³ 我一到，就会写
信差尔拉所举荐个人带尔拉个捐项^[1]到耶路撒冷去。⁴ 若是我自也
却勒去，其拉好等我同队去。

[1] *Peng-veng z-ngæn*, eng-we: *k'en* 2K. 8. 6. 本文字眼，恩惠。看 2K. 8. 6. (原注)

⁵ Ngô kying-ko-leh Mô-gyi-teng we tao ng-lah u-sen læ-gyi; (ing-
we Mô-gyi-teng ngô z iao kying-ko-go:)⁶ 'ôh-tsia læ ng-lah u-sen hao
tæn-kôh-kyi, ziu-z ko tong yia vi-k'o-cü; z-ka, ngô sô iao ky'i go di-
fông ng-lah hao song ngô.⁷ Ngô næn-kæn feh iao teng ng-lah lu-zông

siang-kyin; Cü ziah-z ing-hyü, ngô siang-vông læ ng-lah u-sen deng ih-lôh.⁸ Ngô læ Yi-feh-sô we deng tao Wu-shing-tsih:⁹ ing-we yiu ih-dao kwông-kw'eh hao tso z-ken go meng yi-kying k'æ peh ngô; ping-ts'ia dziu-dih yiu hyü-to.

⁵ 我经过了马其顿会到尔拉乌碎来其；（因为马其顿我是要经过个。）⁶ 或者来尔拉乌碎好耽搁记，就是过冬也未可知；是介，我所要去个地方尔拉好送我。⁷ 我难间弗要等尔拉路上相见；主若是应许，我想望来尔拉乌碎庵一落。⁸ 我来以弗所会庵到五旬节。⁹ 因为有一道广阔好做事干个门已经开拔我；并且仇敌有许多。

¹⁰ Ziah-z Di-mo-t'a læ, ng-lah tsong iao peh gyi fông-tæn kyin ng-lah min; ing-we gyi z tso Cü-go z-ken, ziang ngô ih-yiang-go.¹¹ Ka-ni m-nying hao k'en gyi ky'ing: dæn-z yüong en-en-tæn-tæn song gyi c'ih, hao peh gyi tao ngô u-sen læ: ing-we ngô læ-tong siang-vông gyi teng keh-sing hyüong-di dô-kô læ.

¹⁰ 若是提摩太来，尔拉总要拔其放胆见尔拉面；因为其是做主个事干，像我一样个。¹¹ 介呢呒人好看其轻；但是用安安耽耽送其出，好拔其到我乌碎来。因为我来东想望其等箇星兄弟大家来。

¹² Kông-tao hyüong-di Üô-po-lo, ngô tsæ-sæn ky'ün gyi hao teng keh-sing hyüong-di dô-kô tao ng-lah u-sen læ: tsih-z gyi-go i-s yin-dzæ kyüih feh k'eng læ; ts'ia teng yiu bin-go z-'eo gyi we læ-gyi.

¹² 讲到兄弟亚波罗，我再三劝其好等箇星兄弟大家到尔拉乌碎来。只是其个意思现在决弗肯来；且等有便个时候其会来其。

¹³ Ng-lah yüong kying-sing; yüong kyin-kwu siang-sing; yüong tso da-dziang-fu; yüong kông-gyiang-tæn-ky'i. ¹⁴ Ng-lah yiang-yiang z-ken kæ pô jing-æ tso-cü.

¹³ 尔拉用警醒；用坚固相信；用做大丈夫；用刚强胆气。¹⁴ 尔拉样样事干该把仁爱做主。

¹⁵ Hyüong-di, ng-lah hyiao-teh Z-di-fæn keh-kô z Üô-kæ-üô-go zöng-sing ko-ts, ping-ts'ia tæn kwu-djôh voh-z sing-du go z-ken; ngô ky'ün ng-lah ¹⁶ yüong voh keh-cü-ka ny ing, teng væn-pah dô-kô tso z-ken dô-kô lao-loh-go cü-kwu. ¹⁷ Z-di-fæn Foh-du-neh teng Üô-kæ-kwu læ, ngô hwun-hyi-go; ing-we ng-lah-go feh-tao-ts-c'ü z gyi-lah pu-tsoh-go. ¹⁸ Ngô-go sing teng ng-lah-go sing, gyi-lah tu en-ƿe-ko-de. Sô-yi yüong ny ing-djôh keh-cü-ka ny ing.

¹⁵ 兄弟，尔拉晓得土提反箇家是亚该亚个尝新果子，并且单顾着服侍圣徒个事干；我劝尔拉¹⁶用服箇株介人，等凡百大家做事干大家劳碌个主顾。¹⁷ 土提反、福徒纳等亚该古来，我欢喜个；因为尔拉个弗到之处是其拉补足个。¹⁸ 我个心等尔拉个心，其拉都安慰过了。所以用认着箇株介人。

¹⁹ Üô-si-üô-go keh-sing kyiao-we mông-mông ng-lah. Üô-kyü lah, Pah-kyi-lah, teng gyi oh-li-go kyiao-we, dzæ-ü Cü ts'ih-sing mông-mông ng-lah. ²⁰ Cong hyüong-di tu mông-mông ng-lah. Ng-lah iao ts-ts-dzing-dzing 'ang hyüong-cü-go li, dô-kô mông-mông.

¹⁹ 亚西亚个箇星教会望望尔拉。 亚居拉，百基拉，等其屋里个教会，在于主切身望望尔拉。 ²⁰ 众兄弟都望望尔拉。尔拉要致致诚诚行嗅嘴个礼，大家望望。

²¹ Ngô Pao-lo ts'ing-pih sia liang-kyü mông-mông ng-lah. ²² Ziah yiu feh æ-kying Cü Yiæ-su Kyi-toh go ny ing, gyi kæ mih-vông: Cü pih-ding læ-gyi. ²³ Dæn-nyün Cü Yiæ-su Kyi-toh-go eng-we teng ng-lah dô-kô læ-tong. ²⁴ Ngô-go æ-sih-sing dzæ-ü Kyi-toh Yiæ-su teng ng-lah cong-nying dô-kô læ-tong. Üô-meng.

²¹ 我保罗亲笔写两旬望望尔拉。²² 若有弗爱敬主耶稣基督个人，其该灭亡。主必定来其。²³ 但愿主耶稣基督个恩惠等尔拉大家来东。²⁴ 我个爱惜心在于基督耶稣等尔拉众人大家来东。亚们。